

1939 FEB. 10.

VI

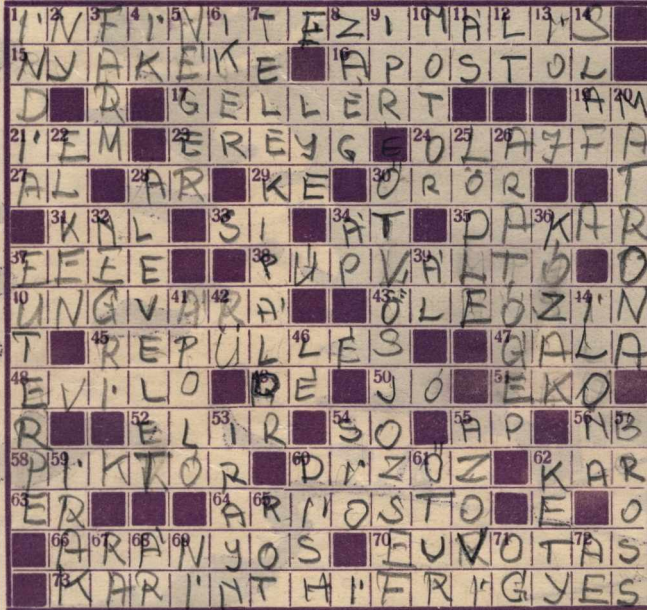

B

KERESZTREJTVÉNY.

(10 pont.)

Marschalkó Gyula.

Vízszintes: 1. Magasabb rendű számítások összefoglaló neve. 15. Előkelő hölgynek van. 16. Jézus tanítványa. 17. Püspök, a pogány magyarok ölték meg. 19. An dem. 21. Ime — keverve. 22. ViSSza: jöjj. 24. Délvidéki növény. 27. Rangjelző. 28. ViSSza: rag. 29. Kicsinyítő. 30. Kétszer vigyázó. 31. Kínál mássalhangzói. 32. Téli sport. 34. Névutó. 35. Afrikai kikötőváros. 37. Azonos magánhangzók. 38. Két szó. 39. Hamis. 40. Magyar város + á. 43. Két szó: gyilkol, vörös festőanyag. 45. Az emberiség nem is olyan régen teljesült álma (egyik betű kettőzve). 47. Ilyen sor is van — viSSza. 48. A 24. vízszintes termésének német neve — viSSza. 49. Mássalhangzó. 50. Nem rossz. 51. ViSSza: angol helyeslés (fon.). 52. Hibát ejt az írásban. 54. Ízesítő. 55. A. P. 56. Nemzeti Bajnokság. 58. Mázoló. 60. Művész. 62. Végtag. 63. Mássalhangzó. 64. Olasz költő. (Orlando Furioso). 66. Geometriai kifejezés. 70. Görög folyó. 73. Nemrég elhunyt humoros írónk.

Függőleges: 1. Angol birtok. 2. Kettős mássalhangzó. 3. Angol gazdaság. 4. ViSSza kérdőnévmás. 5. Nép faj. 6. Ilyen testvér is van. 7. Kultuszminiszter. 8. Géza-keverve. 9. Pir — keverve. 10. Gép. 11. Kertész teszi. 12. LT. 13. Zeus kedvese volt. 14. Magyarban is használt német szó (ford.). 18. Ilyen — közepe. 20. Idős nő. 22. Elmázol. 25. Eliesik — viSSza. 26. Mezőgazdasági eszköz. 28. A postás hordja — névelővel. 30. Államférfi és író volt (helyesírási hibával). 32. Pola . . . — filmszínész. 34. ViSSza: gyerekköszönés. 36. Orosz harcos (ék. hiba). 37. Egyik múzsa. 39. Hamis. 41. Kórházban van. 42. Nincs benne semmi — viSSza. 44. Női név. 46. Folyadék. 53. ViSSza: nem téli — ékezethiba. 54. Kisebb folyó. 55. Szigetek az Atlanti óceánban. 57. Melltü. 59. Angol gyarmat. 60. Tál — angolul. 61. Mez . . . (város). 62. Zsebóra hangja. 65. Disznóuléskor is van — viSSza. 67. Rag. 68. Területmérték. 69. Mutatószó. 71. Menni angolul — viSSza. 72. Latin kettős magánhangzó.

IFJÚ ÉVEK

BUDAPEST, 1939. FEBRUÁR.

XVII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM.

Az igaz dal ✓

Robot utáni este, csendre várok,
A fáradt szív, agy pihenni akar —
Sóvárgom már az elzsongító álmot,
S reám tör vad, örvöngő hangzavar...
A fülrepezítő szakszofon hörög,
Szilaj ütemet ver hozzá a dob,
A benső kattog, émelygőn nyafog,
S egy rossz, repedt hang — mellé nyöszörög...
A kürt üvölt, a klarinét sikong,
A cintányér meg csattog, csengve bong, ...
S e hangörvény, mikor szobámba jut,
Úgy érzem, hogy talmi és hazug,
Lihégéssel, vadsággal van tele:
Gépzene...

E zene lelket és ideget öl, —
Menekülök a hangorkán elől:
Hív az erdő, rét, mező világa,
Az esti csöndnek halk harmóniája,
Hogy az igaz dalt egyszer megtaláljam...
S röpit is már a lelkem messze-messze,
És átölel a puszták végtelenje,
Ahol egy csöndes kis karám alól
Egy selymes hangú lágú fuvola szól,
S a szív, a szív rezdül minden szavában,
És hallgatom bűvölnen, önfeledten,
Hisz ez az a dal, amit úgy kerestem:
Az őszinte, a tiszta, szűzi, szent,
Karántól indul — s végtelenbe cseng...

Vályi Nagy Géza

MUNKÁM

Gyárvállalatoknál, kereskedelmi és gazdasági üzemekben mindenütt szokásos az ú. n. „mérleg-készítés.” Alapfogalmára egyszerűsítve annyit jelent ez, hogy egy nagy számviteli könyvben felállítanak egy képzelt mérleg-formát, amelynek az egyik serpenyőjébe (oldalára) odaraknak mindent, ami az ő vagyónukat jelenti, a másik serpenyőjébe pedig mindent ami másoknak náluk lévő vagyónát, tehát az ő terüket, fizetnivalójukat, adósságukat jelenti, és megnézik melyik a több, melyik oldalra billen a mérleg. És bizony ezek a vállalatok is „megbuknak” az élet nagy iskolájában, ha a mérleg állandóan a teher, az adósság oldalára billen. Éppen azért elég sűrűn állítják fel ezt a mérleget. Kisebb vállalatok havonként, nagyobbak félvévenként.

Ügylátszik a mi vállalkozásunk, hogy a középiskolában felkészüljünk az életre, „nagyobb vállalkozás”, mert nálunk is félvévenként állítják fel munkánk mérlegét. Nem tudom, mit mutatott a te mérleged, de egyet egész biztos tudok róla: megmutatta, hogy milyen viszonyban állasz a munkáddal. És pedig nem abból, hogy számadatokban mit mutatott, hanem abból, hogy féltél-e ettől a mérlegkészítéstől vagy se? Mert azt mondja az Írás: „A szeretetben nincsen félelem, ... aki pedig fél, nem lett teljessé a szeretetben.” (I. Ján. 4:18.) Aki szereti a munkáját, az sohse fél semmi mérlegtől, mert őt a munka meg nem csalhatja. Ahol szeretet van, ott eredménynek is kell lenni.

Ha nincs eredmény? Nincs szeretet. Ez a dolog gyökere. Egy-egy rossz mérleg fölött tehát ne azon töprengj: miért volt „pech”-ed, miért „pikkelnék” rád, miért nincs jobb tehetséged, stb., stb., hanem azt kutasd ki magadban: miért nem szereted a munkádat? Miért tekinted „igának”, nyűgnek, amelyet állandóan szeretnél lerázni, vagy legalább is úgy hordozni, hogy a legkevesebb nyomást gyakorolja rád s a legkevesebb erőfeszítést okozza? Miért?

Most, itt a mérleg előtt próbálj egyszer egész őszinte lenni s biztos, hogy te is arra az eredményre jutsz: nem szeretem a munkámat, iga és nyűg nekem, mert nagyon szeretek sok más dolgot. Sok mást, ami kellemes, ami élvezet, de ami... igen, nem torpanhatsz meg az őszinteség útján most már ettől a felismeréstől és bevallástól sem: ami lerontja a mérlegem, tönkreteszi életem...

Tehát: amit szeretsz, az bűn, átok, kárhozat. Most még csak kicsi. Kicsit rossz mérleg, kis bukás. Javítható. De vigyázz! Ne a mérleget, a szeretetet javítsd! (A mérleg magától változik majd.) Mert nem lesz elég a „jó elhatározás” a mérlegjavítás iránt, ha a bűn szeretete és a munka gyűlölete ott marad a szívedben. A következő mérleg még rosszabb lesz. Ezt 100%-os biztossággal merem jósolni neked.

Nincs tehát semmi más megoldás, mint Jézus Krisztushoz menni. Életedet mérlegestül, mindenestül letenni az Ő kezébe és Neki könyörögni, hogy vegye el szívedből a bűn szeretetét s adja reád az Ő igáját, Ő terhét, amely gyönyörűséges és könnyű. Meglátod: Vele egészen más lesz a munkád, életed, mérleged...

A könyv őse

A betűírás feltalálása kétségkívül az emberiség legnagyobb felfedezései közé tartozik. Ma már természetesnek tartjuk, hogy gyermekeink pár hét leforgása alatt megtanulják azt a 38 betűt, amelyekkel aztán mindent leírhatnak. De, hogy ez nem is olyan természetes, kitűnik abból, ha írásunkat pl. összehasonlítjuk a kinaival. A kínai írásjelek száma meghaladja az 50.000-et, nagy részük ugyan ma már elavult, de egy valamirevaló kínai tudós, még ma is kb. 9000 jellel dolgozik, az irodalom pedig még mindig több ezer szóképet használ. A művelt kinainak állandóan szótárral, ill. a szóképek jegyzékével kell járnia, mert az ábécé valamennyi előforduló jelét nem tarthatja fejében. Ugyanígy vagyunk az óegyiptomi hieroglif-, és a babilon-asszír ékírással is.

A mai betűírás tulajdonképpen az egyiptomi képirásból, a hieroglifokból (szent írás) fejlődött és hosszú átalakulások és vándorlások után nyerte mai alakját. Lényege abban van, hogy tisztán hangírás, ezek a fentemlített írásfajták minden egyes szóra, illetve szótagra külön képet használnak (fogalom-, illetve szótagírás). Az első átalakuláson a föníciaiaknál ment keresztül, tőlük vették át a görögök, akik néhány betűt módosítottak és új betűkkel is kibővítették az ábécét. Ezt az ábécét vették át az itáliai görög gyarmatosok útján a rómaiak a latinnyelv számára. Az átvétel alkalmával ismét módosult néhány betű alakja, az így kialakult betűsor lett aztán a mai művelt nyelvek írásának alapjává. A betűírás története a Kr. e. 1300-as évekig követhető. A Kr. e. XIV. szá-

zadban még nem ismerték, 200 évvel később pedig már általánosan elterjedt. Kezdetben tisztán mássalhangzó-írás, iránya pedig jobbról-balra volt. A görögök megváltoztatták az írás irányát és a magánhangzókat is bevezették.

De nemcsak az írással, hanem kultúránk másik nélkülözhetetlen eszközével, a könyvvel is a fáraók országa ajándékozta meg az emberiséget. Egyip-

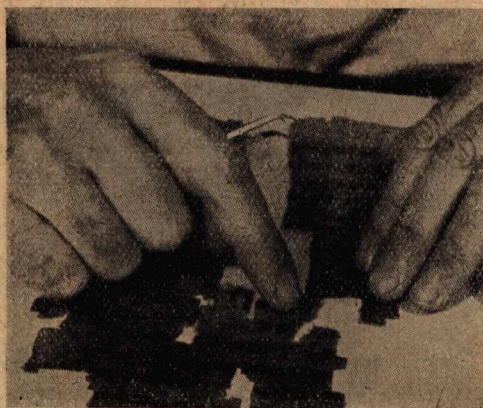

Nagy gonddal elválasztják az egyes papírusz-lapokat.

tom népe már a Kr. előtti harmadik évezredben a kultúra magas fokán állott. Művészet és tudomány, ipar és kereskedelem virágzott. A rendeleteket, törvényeket, törvényszéki tárgyalásokat és végrendeleteket írásba foglalták, ami azt eredményezte, hogy a hieroglif-írás lassanként folyóírássá, ú. n. hieratikus-írássá alakult át. Ennek pedig az volt a következménye, hogy oly anyagot kellett keresni, amelyet erre az írásra fel lehetett használni. Az új anyagot a

Nílus partján vadon termő papírusz növény (*Cyperus papyrus*) beléből állították elő, eleinte csak kisebb darabokban. Később, mikor az írásbeliség kialakulásával már nagyobb lapokra is szükség volt, az egyes leveleket egymás mellé ragasztották.

Hogyan készült a papírusztekercs, a könyv legrégebb formája? A papírusz kocsányát vékony szeletekre vágták, ezeket egy benedvesített lapra úgy fektették egymás mellé, hogy hosszszéleik-

Összeillesztik a töredékeket. ✓

kel érintkezzenek. Most ezekre keresztirányban ugyancsak ily módon finomra szeletelt papíruslapokat fektettek. A két rétegből álló lapot azután sajtolták és kalapáccsal egyenlő vastagra egyengették. A préselés által a rostanyagból kijövő enyves nedv, melyhez még egy kis ragasztóanyagot is tettek, összetartotta a szalagokat. Ily módon erős, tartós papírt nyertek, az egyik oldalon a rostsálak a lap hosszában, a másik oldalon pedig keresztben futottak. A könyvtekercsek előállítására az idők folyamán alig változott: a régi egyiptomiak készítési módja nem igen külön-

bözött a rómaiakétól. Kr. születése körül a tekercset vesszővel is ellátták, a már elolvasott részt olvasás közben erre göngyölték fel.

Az akkori idők magas kultúrájára jellemző, hogy a tudományt és művészetet kedvelő Seleukidok és Ptolemaiosok uralkodása alatt Pergamosban az állami könyvtárnak a birtokában 200 ezer könyvtekercs volt, az alexandriai könyvtár pedig 500 ezer „könyv”-ből állt. E két könyvtár magában foglalta az ókornak úgyszólván egész irodalmát, és a művelődéstörténet örök vesztesége, hogy ezek a felbecsülhetetlen értékű kincsek többszöri tűzvész áldozatai lettek.

A régi népek a papíruszon kívül írtak még mészkőre, agyagra; a kínaiak fa- és bambusztáblácskákat, majd később hosszú selyemszalagokat használtak. A görögök íróanyaga már a Kr. előtti V. században a viasztábla volt. A rómaiak ezeket caudexeknek vagy codexeknek hívták. Több táblát néha összeszíjaztak, nevük szintén codex volt. Ezek egyszerűbb formában már a könyv alakját tüntették fel.

Íróanyagnak használták végül a bőrt is. Mint ilyen azonban csak akkor tett nagyobb jelentőségre szert, amikor Pergamos lakóinak a Kr. előtti II. században sajtószerű eljárással állati bőrökből olyan síma, erős anyagot sikerült előállítaniuk, amely pergament néven a külföldi piacokon nemsokára a papírusz erős versenytársaként lépett fel. A monda a pergament feltalálását egy egyszerű kereskedelmi ténnyel hozza kapcsolatba. Egyiptom királyai u. i. irígy szemmel nézték a pergamosi könyvtár gyarapodását, és mert azt hitték, hogy ez túl fogja szárnyalni az alexandriait, megtiltották a papírusz kivitelét.

II. Eumenes (Kr. e. 197—158) így nagy könyvtárának gyarapításához kénytelen volt új anyag után nézni, ez az íróanyag volt a pergament. Egyiptomban továbbra is a papírust használták, mert nemcsak olcsóbb volt, mint a pergament, hanem hajlékonyabb is s így könyvteker-
csek készítésére alkalmasabb. A codexet azonban az új íróanyag feltalálása után már pergamentből készítették.

Egyiptom földje gazdag papíruszleletekkel ajándékozta meg a világot. Régészeti ásatások alkalmával újabb és újabb tekercsek kerülnek napfényre, amelyek különösen a görög irodalomra vonatkozó ismereteinket gyarapították. Számos görög írónak a műveit éppen a papírusztekercsek tartották fenn. Egyik-másik lelet a régi Kelet kultúráját és életformáját tárja fel előttünk. Ebből a szempontból talán az egyik legfontosabb papíruszlelet a kopt nyelven írt és hét kötetből álló Mani-kézirat. (A kopt nyelv a régi egyiptomi nyelv folytatása.) A kézirat Maninak, a perzsa vallásalapítónak a tanításait tartalmazza és felbecsülhetetlen értéket képvisel. Mikor napfényre került, inkább hasonlított alaktalan tözeghez, mint könyvhöz. Hogy az egyes lapok szétfejtése, a széttördelt részek összeragasztása és az egész kézirat konzerválása mennyi gondot, fáradságot és főleg anyagi türelmet igényel, azt a laikusok nem is tudják elképzelni. Az összeillesztésnél nem a szöveg, a tartalom, hanem a törés és a növényi szálak iránya a mértékadó. Sokszor finom viasszal kell a tekercset befecskendezni, nehogy lefejtéskor az egyes lapok porrá essenek szét. A konzervált, olvashatóvá tett lapok üveglemezek közé kerülnek, ezek szelét leragasztják és régmúlt idők emlékeit így őrzik meg az utókor számára.

A papírustól korunk könyvéig hosszú az út és ez az út népek és évezredek történetén vezet keresztül. Az emberek, akik többnyire a templomok csendes magányában a papíruszlapokat teleírták, már rég porrá váltak; vagy pedig mint múmiák alusszák örök álmukat a múzeumok üvegszekrényei alatt. Azok a

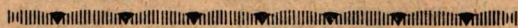

Az összeállított kézirat.

népek pedig, akiknek szokásait, életét és kultúráját ezek az írások megőrizték, részben már szintén kihaltak. Az ember múlandó, de szellemének egyik megnyilvánulása, gondolatainak egyik kifejezési formája örökéletű.

Verba volant, scripta manent...

Hegedüs Rajnord

Egy amerikai tudományos kutató-intézetben a szem mozgásainak a tanulmányozása kapcsán megvizsgálták, mekkora szövegrészt ölel fel egyszerre az olvasó szem. Egy diákokból álló kísérleti csoport tagjai olvasás közben átlag 1.25 szót tudtak egyetlen pillantással áttekinteni s csak egyetlen kísérleti személy akadt, aki egy pillantásra 6—8 szót tudott tisztán elolvasni. Ez alaposan elmarad a fényképezőlencse teljesítménye mögött, amely akár egy teljes könyv- vagy újságoldalt is élesen lefényképez.

Bardóc Pálné méhei

Irta: Gyallay Domokos.

Kövendi Bardóc Pálné összeremtette a váltságdíj nagyját rab urának szabadulására. A hiány pótlására is meg volt a reménysége. Volt ugyanis jónéhány kosár méhe: azoknak a mézét már tavasszal elalkudta a tordai pogácsa-sütőknek. Az alku úgy mutatta, hogy ősszel, a méhek felverésekor együtt lesz az egész váltságdíj.

Ősszel? Milyen gyötrelem addig várni!

A húséges asszony egyre járta és unszolta a pogácsásokat, hogy ne várjanak őszig, adják meg előre a méz árát. Ezek azonban süketségrevették az asszony esdekléseit.

Őszig, lelkem? Ugyan ki tudja mi következik ránk addig... Egy nap sem bizonyos ebben a bódult, átkozott időben...

A pogácsások aggodalma csakhamar beteljesült.

Azon a nyáron ugyanis, úgymint 1658. augusztus havában, rettenetes tatársereg zúdult rá Erdélyországra. Ali khánnak, a sereg vezérének az volt a parancsa, hogy élve vagy halva kerítse kézre Rákóczi György fejedelmet, aki vakmerőségében újjat mert húzni a török szultánnal s irgalmatlanul büntesse meg az országot, amely nem akart elpártolni a fedelemtől.

Aranyosszék felett, a zordhomlokú Székelykövön is fölgyulladt a lármafa. Száguldozó hírmondók kiáltották ki a veszedelmet.

— Fussatok, jámborok, már Fehérvárt égeti a pogány és sehol egy szál katona pusztító útjában!...

Aranyosszék népe — ki hogyan közelebb kapta — a havasokba futott vagy a mézhegyek barlangjaiban, bányák általutas, mély rejtekeiben keresett menedéket.

A kövendi székelyek nem akartak kimozdulni falujukból. A hadak főújtjába nem estek bele, legföljebb kisebb rablócsapatok látogatására számítottak. Azok ellen pedig otthon is tudtak védekezni, mert a templomuk erős, bástyás kőfallal volt körülvéve, hiszen nem először kellett nekik ilyes próbát megállaniok!... A megriadás éjtszakáján a cinterembe takarították be gabonájukat, ruhás ládáikat és egyéb féltett portékáikat.

Bardóc Pálné a méheit is beköltöztette a cinterembe. Neki ezek voltak a legdrágább kincsei s félteni annál inkább félthette ezeket, mert tudott dolog, hogy a pogány nagy szorgalommal szokta felkutatni és kifosztani a méheseket. Sörbetnek és más igazhitű édes italoknak méz a fűszere...

Az éjtszakát háborgatás nélkül töltötte el az összefutott nyáj. Reggel azonban a cinteremben ütött ki a nagy zendülés.

A Bardóc Pálné méhei ugyanis, amint reggel kezdtek kiszállingózni a kosarukból és nem lelték fel megszokott helyüket, megvadultak s dühösen kezdtek szanaszét röpködni. Csíptek, martak, úzóbe vettek mindenkit, akibe beleütköztek. Csakhamar egész sereg embernek dagaft fel a képe a méhcsípéstől, nagy sívalkodás, szitkozódás hangzott mindenfelől.

— Ki kell hányni a méheskosarakat!
— háborgott a gyülekezet.

Az eklézsia tisztelendő pásztorja oda-sietett Bardócnéhoz és felszólította, hogy takarítsa el a méheket. Az asszony azonban illetlenül nyelvelt vissza a papra:

— Az uram szabadulását akarják akarják kigyelmetek meghiusítani? No, hiszen szép keresztyén indulat, mondhatom. Hanem azonban az én méheimhez hozzá ne nyuljon senkise, amíg ezt a tízkörmös kezemet mozgatni tudom . .

A pap habozva nézett a presbiterekre, hogyan lehetne a harcias menyecskét lecsöndesíteni. Egyik végül fel-találta magát.

— Föl kell vinni a méheket a toronyba, a harangokhoz, ott szabadon röpdöshetnek ki és be az ablakon! . .

Ebbe Bardócné is belenyugodott. Óva, féltve fölhordta a méheskosarait a toronyba, sorba rakta az ablakok párkányán és a harangállványokon. Aztán maga is felköltözött a gyermekeivel a méheihez.

Nemsokára emberek jöttek fel hozzája a cinteremből.

— Asszony, te csak nem akarsz itt ütni tanyát? — kérdezte egyikük.

— De bizony itt akarok én.

— Már pedig az nem lehet, hallod-e. A lajtorjákat le fogjuk szedni a toronyból, szükségünk lesz rájuk a bástyáknál. Nem szállhatsz meg itt, mint a madár a fa tetején . .

— Én pedig itt maradok. A méheimtől el nem válok, tudják meg kigyelmetek.

Az emberek vállvonítva néztek össze: nincs kivel okosan beszélni.

— Hát ha itt akarsz maradni, szerezz ide ételt, italt néhány napra valót, mert a lajtorjákat nemsokára kiszedjük alólad . .

Bardócné megtöltötte edényeit vízzel és egyéb készületeit is megtette a külön maradásra. A lajtorjákat csakugyan el-hordták, ő meg ott maradt a torony padlásán ég s föld között lebegve. Le nem szállhatott onnan a maga erején, viszont nagy megnyugvással állapította meg, hogy bármi sorsa lesz odalent a gyülekezetnek, hozzá ugyan nem egy könnyen fog fölkapaszkodni a tatár.

Hanem abban szörnyen csalódtak a jó kövendiek, hogy ezúttal is holmi félre-csatangoló, apró, kis rablócsapatokkal kell megbírkózniok. Tömérdek népe volt Ali khánnak, fölösen jutott belőle mindenüvé, mint az országos esőből. Kövendre is mintegy kétszázig való lovas nyargalt be egy déltájban. Hamarosan beszáguldozták az utcákat, majd illő tá-volságban a templom körül kezdtek nyargalászni, mint a farkas csorda az akol körül.

A bástyákról rájuk köszöntöttek néhány puska lövéssel, de a tatárok nem szaladtak meg, mint más, közönséges haramiák. Sőt mintha lelket vettek volna a gyér puskaropogásból, rövid tanakodás után leugráltak lovaikról s ostromhoz készültek. Létrákat, feszítő rudakat, zúzó gerendákat gyűjtöttek a templom környékére. Tanult, fortélyos mesterséggel csakhamar kicsalogatták és elfogyatták a székelyek hadiszereit, víz, égő szurok kiürült az üstökből. Egyre félelmesebben romlott, foszladozott a kapu a zúzó gerendák és feszítő rudak munkájától.

A szorongatott, kicsiny sereg immár látta, hogy a fenevad torkába kell esnie. Még egy mentség volt: sarcot ajánlani.

Szándékukat lekiáltották a tatárok-nak:

— Háromezer tallért fogtok fizetni, hitetlen kutyák! kiáltotta föl a tolmács a bástyára.

— Ó dicső vitézei a hatalmas szultánnak, hová gondoltok ezzel a rettenetes, nagy summával? — felelt vissza a tisztelendő. — Hiszen mi csak egy szegény kis falu népe vagyunk, az életünk sem ér föl annyi pénzzel.

— Hát mennyit akartok adni, gaz nemzetség?

gára való készpénzt sem kell megcsorbáznia, a méhei is szépen megmaradnak.

A sarc nagynehezen összegyűlt és a pap egy zacskóba kötve ledobta a tatárok közé. A csapat vezetője felvette a zacskót vigyorogva súllyesztette tarisznyájába. Azután fennhangon mondott valamit az embereknek amire ezek felugráltak és a kapu köré gyülekeztek. A következő percben gúnyos röhögéssel újra hozzáláttak a kapu töréséhez.

Aztán a második méheskosarat zúditotta le.

— Ezer tallért tán ki tudunk szorítani...

A tolmács összevartyant a csapat vezetőjével.

— Hát ide azzal az ezer tallérral, ha kedves az életetek!

A tatárok letelepedtek pihenni, bent a falak mögött pedig a presbiterek hozzáláttak a pénz összeszerzéséhez.

Bardócné a toronyból látta és hallotta a történeteket. Nagy volt az öröme, hogy hozzá nem jöhetnek fel pénzt kérni! Milyen jó, hogy azok odalent kimarták maguk közül... Az ura váltsá-

A kicsiny nyáj rémülten eszmélt rá a pogányok csalárdságára. Nincs tehát menekvés. Elhangzott a vészparancs:

— Asszony, gyermek, be a templomba! Férfiak halálra védekezni...

A toronyból Bardócné is igen jól látta a tatárok hitszegését. Csakhamar rémült, keserves zajongás morajlott fel hozzá a templomból, asszonyok gyermekek reszkető, ijedt kiáltásai... Remegve nézett alá az ablakból: a rés egyre nőtt a kapun a dübörgő ütések nyomán, egymást könyökölve, gonosz mohósággal törekedtek előre a tatárok... Odalent a jajveszékelés egyre kétségbeesetteb-

ben verdeste a templom boltjait... Kitágult szemmel nézegette méheskosarait... majd az ablakon tekintett ki még egyszer... Megfordult, fölragadta a legelső méheskosarat s szilaj elkeseredéssel sujtotta a kapu előtt szorongó tatárokra, ... Aztán a második méheskosarat zúdította le... a harmadikat... negyediket... mindahányat...

S villámló szemmel nézett alá a tatárokra, elhányt kincsei után, mint az anyasas fészke rablóira...

A kapu döngtetése csakhamar félbeszakadt: a bástyákról lehetett látni, hogyan kezd kavarni, bomladozni a tatár sereg... Szörnyű sivalkodással hátráltak a házak mögé s eszeveszetten kezdtek lovaikra ragadozni... A méhek

felverődtek és sötét, vészes felhőként gomolyogtak utána a szaladó csapatnak. Bőszén csípték, marták a verejtékszagú, hadonászó, üvöltöző tatárokat, bebújtak galléruk, ingük alá, belecsapódtak a lovak fülébe... félelmetesen zúgtak, mint a jégeső...

A cinterem népe nagy gyönyörűséggel nézte, hogyan menekül a gonosz ellenség árkon-bokron át. Bezzeg áldotta most mindenki a Bardóc Pálné méheit.

A hálás nép összerakta azt a néhány tallért, ami a váltságdíjból még hiányzott s a Bardóc Pálné áldozatos cselekedetét, mint „az Úr kegyelmének s a keresztyén felebaráti szeretetnek emlékeztetreméltó tanuságát” az eklézsia öreg könyvébe beiratta.

A magyar jövő.

Kónya L. linoleumja.

Szép árnyas kert mellett haladt el a kocsink, s a kocsis jól szemügyre véve a hatalmas tölgyeket, megjegyezte, hogy milyen pompás hordókat lehetne készíteni ezekből. — Éppen így az alakatlan márványtömbben a szobrász látja már előre a kifermálendő szobrot. A festőművész előtt is megjelenik az üres vásznon a lelkében már kialakult kép. — A mi emberi életünk felől is megvannak az Úrnak kegyelmes és dicsőséges tervei. Ő mindnyájunkból a kegyelem edényeit akarja kifermálni; ha még úgy elhalványodott a képe rajtunk. Engedjük, hogy elérhesse célját s vonásait kialakíthassa rajtunk. „Ő, állítsd helyre dűlt képmásaid, Te csodatévő égi kegyelem!”

Vonaton . . .

Robog a vonat s én unalmasan
könyvembe nézek . . . hallgatok . . .
Fülledt a lég és mindenfelől
nyitva vannak az ablakok . . .

Körülöttem az utasok is
bágyadtan néznek a semmibe . . .
Sugárzó szemet, ragyogó arcot:
nem hozott ide senkise . . .

Nem is tudom már: mi megyünk-e?
Avagy kívül a szürke táj . . .?
Megindult tán a magyar róna,
hogy meggyógyítsa, ami fáj . . .?

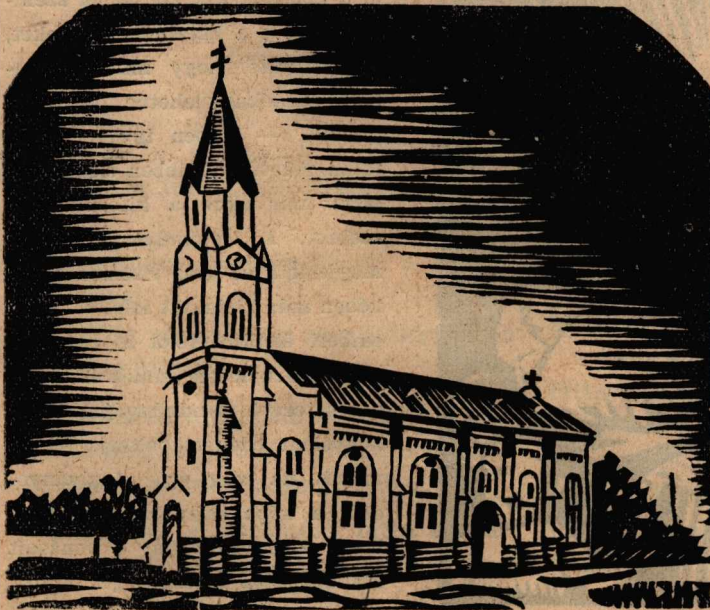
Nem, mégis csak vonatunk vágat!:
a sínek útján messze el . . .
Fütttyent a vonat, majd megáll
s az állomáson vesztegel . . .

Új utasok: négy kis gyermek.
S mosoly-köntösű, jó anya . . .
A szívem egyszerre felvidul:
Ezek a jövő tavasza! . . .

Ím az unalom megszökött már!
S kiket az élet kergetett:
Meggihentetve szemüket: nézik
a négy mosolygós gyermeket . . .

Az élet lassan visszatér . . .
és reménységet bontogat . . .
Üres szemek is látnak már! . . .
— Repül velünk a vonat! . . .

Szirti János

A celdömölki ev. templom.

Móritz Sándor IV. o. t. Pápa,
linoleummetszete.

Hindenburg Bibliája.

Hindenburgnak, a nagy német hadvezérnek a Bibliája legidősebb leányának, Brockhausennének a birtokában van. Hindenburg ezt a Bibliát a világháborúban állandóan magával hordta. Első lapján ez a följegyzés olvasható: „Nehéz és nagy időkből hálás szívvel használtam.” A lapok szélein mindenütt jegyzetek találhatók, a legutolsó oldalon pedig föl vannak jegyezve azok a zsoldárok, amelyeket a tábornagy legjobban szeretett. Beszédes bizonyítéka ez a könyv Hindenburg mindvégig megtartott hitének. Milyen más útra tért a másik nagy hadvezér, Ludendorff s még nagyon sokan a mai német birodalomban! Hová fog ez vezetni, ki tudja? A világhosszágra bizonyára nem.

Séta a második Luther-szobor kiállításon

A tavaly júniusban kiírt Luther-szobor pályázat, amint tudjuk nem hozott végleges eredményt. A bíráló-bizottság ezért a pályázó művészek közül nyolcat szűkebb körű újabb pályázatra hívott meg. Ennek az eredményei vannak most kiállítva a pesti evangélikus gimnázium dísztermében.

A pesti evangélikus leány- és fiú-gimnázium VI—VIII. oszt. tanulóinak tanáraik vezetése mellett már volt alkalmuk személyes ismereteket, élményeket szerezni a szobrokról. Hogy a vidéki tanulóifjúság is fogalmat alkothasson magának e minden evangélikust érdeklő kiállításról, ezért röviden ismertetjük.

Sietek azonban mindjárt megjegezni, hogy a műveket nem a szigorú kritikus szemüvegén át nézzük, hanem a szemlélődő ember tárgyilagosságával igyekszünk leolvasni a szobrokról, mit is akar mondani az alkotó művész.

A pályázatra minden művész tartozott a kicsinyített terven kívül még egy, az eredeti szobor nagyságot megközelítő Luther-fejet készíteni. Szükség volt pedig ez azért, mert a végleges döntésnél csak így tud a bíráló-bizottság tiszta képet kapni a művésznek Luther arckifejezésére vonatkozó elgondolásáról.

Ezek után lássuk a szobrokat. — Borberekí K. Zoltán Luthert, mint a mélyen vallásos hívőt ábrázolja. Két terve közül az egyik, — mely az előző pályázatra benyújtott terv némi változtatása — minden különösebb építészeti járulék nélkül adja a lényegét: Isten szent evangéliumát, a bibliát és mélyen vallásos szolgáját, Luthert. Egy megközelítőleg kocka alakú talapzaton áll. Két kezét magasan a feje fölé tartva a

nyitott bibliát tartja. Íme az élet könyve! A felfelé tartásnak lendülete kiérződik a köpeny ráncolatáról is. — Kissé felfelé néző tekintetéből pedig átszellemültség, tiszta, mély hit sugárzik. — A talapzat négy oldalán elhelyezett mélyített domborművek közül kettő magyar tárgyú. Az egyik a Wittenbergből hazatért magyar diákot ábrázolja, amint az ígét magyarázza, a másik a biblia nyomatást. A harmadikon a prédikáló Luthert látjuk, amint a megfeszített Krisztusra mutat, (Cranach után) a negyediken az úrvacsora kiosztást.

A másik tervén Luther, arányaiban kissé tömör, vízszintes irányban fektetett téglalakú talapzaton áll. Alacsony, zömöknek mintázott Luther nyitott bibliát szorít magához. A szobor nem ad felemelő érzést. A talapzaton levő domborművek mind tartalmi, mind kivitelezési szempontból megegyeznek a másik művén látható domborművekkel. A különbség csak az, hogy míg az előzőn a fametszetszerű finomsággal megmintázott domborműveket széles keret szegélyezi és így az egész kompozíció egységes, addig az utóbbinál a majdnem széléig kitolt domborműveket tartó talapzat túl lépi rendeltetését. Elvonatkoztatja a főalakról a figyelmet.

Gády Lajos kompozíciójában az evangéliumi keresztény igazságot és annak tisztaságát emeli ki. Nyugodt egyszerűséggel mintázott álló Luther alakja mögé elég magas s csak kis belső tagozással osztott falat helyez. Ezzel az utca mozgalmától mentes szemlélődést biztosít. A nyugodt mozdulatlansággal álló Luther két kezében maga előtt tartja a becsukott bibliát. Messze néző

s talán merev tekintetéből megbékélt nyugalom árad. A hátfal bal oldalán elhelyezett dombormű a keresztséget, jobb oldalán az úrvacsorát, mint evangélikus hitünk két jótéteményét jeleníti meg. Az úr és a föld egyszerű népe egymás mellett térdelve veszik a kegyelmi javakat. A fal hátsó oldalán magyar-ruhás alakok hallgatják a biblia magyarázatot. Mind a három dombormű leegyszerűsített szobrászi formákkal közli a témát.

Grantner Jenő is építészeti megoldást választott. Negyed körív alakú, magas háttér előtt. kis talapzaton áll Luther. Bal kezében nyitott, függőleges helyzetű biblia, jobb kezével érinti a lapokat. A sűrűn redőzött, de egyszerűen mintázott köpeny redőzete élesen válik ki a síma háttérből. A bizonyoságtévő Luther áll előttünk, kinek tekintetéből sugárzik az isteni igazságokon alapuló tudatos hit. Megállása nyugodt, öntudatos. — A háttér jobb és bal oldalán a falba mélyített félkör alakú mélyedésekben három-három magyarországi reformátor van elhelyezve. A fal teljes magasságában felszaladó bemélyedések, a bemélyedést szegélyező kisépítések nem különben az alakok nyulánksága neogótikus hatású. A fal hátsó oldalát három dombormű teszi változatossá.

Míg Gády és Grantner Luther alakjai nyugodt állásuak, Horvai János mind két műve patetikus. Az egyik kompozíciója a prédikáló Luthert ábrázolja az eislebeni szószék előtt. Luther lábbal a szószékből kilépve, fejét kissé jobbra, felfelé tartja. Míg balkeze csukva a nyitott biblián pihen, jobb kezével az ég felé mutat bizonyoságtévés képen. Minden építészeti járulékot mellőzve kettős lépcsőn áll a szép körvonalat nyújtó szobor. Határozott erőteljességgel, reá-

lisan mintázta Luthert. De nem a személyt akarta mintázni, hanem a négy-száz év távlatában szellemiséggé vált Luthert.

A másik alkotásán azt a felírást olvashatjuk: Hit által, kegyelemből. S valóban mozdulata, bár kissé teatrális, az Isten világába vágyakozó lelket érzeti. Luther két karját félmagasságban kitartva előre helyezett jobb lábán áll. Bal kezében a csukott bibliát tartja, jobb kezét nyújtott újjakkal vágyakozóan az ég felé fordítja. E mozgalmos póz mögött egy, fél test magasságig érő síma téglalap van. A téglalap bal oldalához szervesen kapcsolódik Mária özv. magyar királyné mélyen előrehajló, kisebb ülő szobra. Luther vigasztaló sorait olvassa. Jobb oldalt ugyan ilyen nyugodt hatást keltve ül Erdősi Sylveszter János, a magyar biblia-fordító. Jobb kezében tartott tollát elgondolkozva tartja a biblián. Ez az érdekesen, háromszögbe komponált terv egy magas lépcsőn áll. Ezt a művét is az egyszerűen nemes, reális megmintázás jellemzi.

Keviczky Hugó és Farkas Béla két közös terve közül az egyik az alázatos, de a megismert igazságok védelmében mindig bátor Luthert ábrázolja. Bal kezével hatalmas bibliát szorít szívéhez, jobbát leereszti. Kiállításában tántoríthatatlan erő van. Ajkának túlzott ki-domborításával és tömzsi orrával magasba tartott feje idegenszerűen hat. Luther alakja három lépcsőre helyezett minden tagozás és dombormű nélküli kocka-talapzaton áll.

A második tervükön több az erő, több a mozgalmasság. A biblia igazságaiba vetett tántoríthatatlan hit megjelenítése már majdnem szinpadias. A bal kezében tartott nyitott bibliára szé-

les mozdulattal teszi a kezét. — A téglalap alakú talapzathoz, melyen Luther áll szorosán kapcsolódik elől jobb és bal oldalon két-két magyarországi reformáto álló szobra. (Dévai, Honterus, Erdősi, Sztáray). Az egyes alakok földgömbbel, kézbe tartott nyitott könyvvel, mellre tett kézzel és lanttal vannak jellemezve. Az egész szobor az alakoknak mozgalmasság kiállása által erősen barokkos jelleget nyújt.

Lux Elek is két kompozíciót készített. Két lépcsőre helyezett kocka-alakú talapzaton álló Luther figyelmeztetően tartja ki jobb kezét: Ezzel mintegy irányítani akarja tekintetünket, Isten kinyilatkoztatott evangéliumára, a bibliára. A talapzat jobb és bal oldalán magas domborművek a hat magyar reformátort ábrázolják, egymás mellett, merev állásban.

Sokkal figyelemreméltóbb a másik kompozíciója. Bár ő is nagyjából vízszintes téglalap alakú talapzatra helyezte Luthert, mint a többi művész nagy része, mégis más a hatás. Lux a harcosságot mintázta meg. A homlokizom kidomborításával, mély tekintetével, összeszorított ajakkal jellemezte alázatossággal vegyes bátorságát. Két féle kéz megoldást is ad. Az egyiket ökolbe szorítva tartja kezét a biblián, a másikon több nyugalommal, nyitva. Simán, redő nélkül mintázott köpenye csak jobban növeli a fenséges monumentalitást! A talapzaton levő magas domborművek mind kivitel, mind kompozíció szempontjából figyelemreméltók. A jobb és bal oldalon két-két téma van megmintázva keret nélkül. A talapzat elülső oldalán magyar tárgyuak a domborművek, hátul a 95 tétel és a wormsi országgyűlés látható.

Pásztor János és Müller Tibor építész közös terve is egy hosszú téglalap formájú alacsony háttér elé állítja Luthert. Bal lábára támaszkodva a tudósok akkori viseletében, sapkával a fején áll Luther egy alacsony kockán. A bibliát becsukva tartja bal kezében, míg jobb kezének kimerevített mutatóujjával rámutat a bibliára. A fej szemének mélyített megoldása folytán a vakság érzetét kelti a szemlélőben. De a különösen összehúzott ajak s a kissé nagyra méretezett orr sem érezteti a Lutheri szellemet. Reális mintázás jellemzi a hátfalon levő domborműveket, a prédikáló Luthert, az úrvacsorának két szín alatt való kiszolgáltatását, a keresztelest és a bibliának, mint egyedüli vigaszt nyújtó forrásnak megjelenítését.

És végül lássuk v. Székely Károly és Kalotai Ottó közös művét. Ők sem hoznak különösebb építészeti megoldást. Ők is hosszú, fekete téglalapra állítják sűrűn redőzött köpenyben Luthert. Független helyzetű biblia van bal kezében és ellentmondást nem tűrő hittel mutat másik kezével annak igazságaira. Míg a mozdulata meggyőző erejű, tekintete nem fejezi ki mozdulatát. Inkább a nyugodt, megbékélt tudóst látjuk. A talapzat elején két mélyített dombormű a wormsi birodalmi gyűlést és a wittenbergből hazatérő magyar diákokat ábrázolja. Hátul a prédikáló Luthert láthatjuk. — A széles keretben adott domborművek s az egész szobor jó arányaival kellemes, felemelő hatást kelt.

Íme a kiállított szobrok rövid ismertetése. Ismétlem, ismertetése s nem bírálata. Várjuk be a bíráló bizottság döntését és talán majd lesz alkalmunk erről is beszélni.

Horváth Olivér

A Galyatető. ✓

Á pályázatokról

Mult számunkban jeleztük, hogy a pályázatokról rövid bírálatot mondunk a következő számokban.

A. Még sokat kell tanulnod, kis fiam, míg írni próbálsz. Vigyázz a helyesíráásra, mert azt már kis diáknak is illik tudni.

Polgárista. Kis fiútól eléggé elfogadható írás. Látszik, hogy gondosan fogalmazol és szeretsz írni. Ha tovább gyakorolod magadat, jó dolgokat fogsz írni. Sok szép érzés van benned, de ez az írásod még nem elbeszélés.

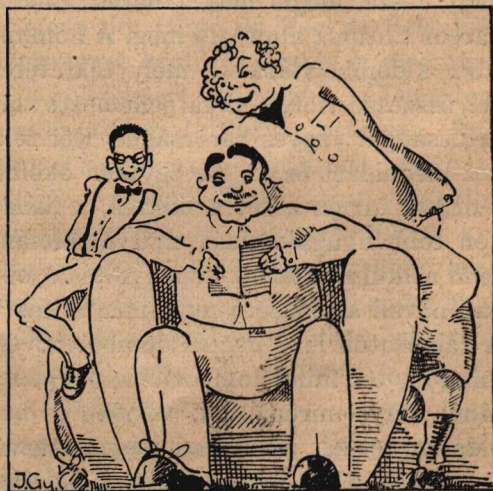
Zöldmező. Jó érzéked van a tréfához. Különösen ha tudjuk, hogy kis fiú vagy. Hanem a szavakat nem írjuk ám egybe!

Ne bántsd a magyart. A tárgya nem rokonszenves (verébvadászat), de az elmondásában van ügyesség.

Ego. Így elbeszélve csak egy temetés pusztá leírása. Rövid és nem érde-

kes. Az ilyen mondatot „Verőfényes tavaszi nap van”, már sokszor olvastuk.

Vadgalamb. A kis mesének a tanulsága megszívlelésre méltó. Ha te találod ki a mesét, ügyességre vall.

FÉLÉVI ÉRTESÍTŐ. ✓

— Ez már igen. Még tornából és énekből is jelesed van. Megkapod a biciklit...

„ÉS LESZTEK NÉKEM TANUIM.”

A nagy világjáró.

Könyvünk második főrészéhez érkeztünk. Az eddigiekben Péter és a jeruzsálemi gyülekezet volt szemünk előtt. Most következik Pál s az ő világjárása. Különös világjáró. Nem élvezni, nem tanulni megy útra, de ajándékot vinni, s tanítani. Micsoda gazdagság, hogy van róla „utirajzunk.” Igaz, szűkszavú, hiányos, sokszor csak egy mondata van hónapok munkájáról, napokig tartó utazásokról, vagy még ennyi sincs. De így is milyen sokat megláthatunk az egyház tavaszi színpompájából.

Mi éppen a Csel. könyve alapján szoktunk Pál apostolnak *3 térítő-úttjáról* szólni. S ez helyes is. (Vegyünk elő majd a térképet, hogy tájékozódjunk az olvasmányaink közben.) Mégis azt ne vélje senki, hogy e három útban *minden* bele van foglalva. Sok más apróbb-nagyobb útja is lehetett Pálnak, hiszen évek munkáiról nincs tiszta képünk. S csak még egyet: nem előre megtervezett *három* út ez. Pál apostol Isten Lelke indítására utazik s áll meg. Az ő egész élete — *egy* nagy pályafutás, világjárás. Lépünk az *első* útra vele.

Csel. 13,1—12.

Küzdelem a szigeten.

Az antiókhiai keresztyén gyülekezet vezetői: *próféták és tanítók*, tehát olyanok, akik a Szentlélek erejében prédikálnak s magyarázzák a régi írásokat, — számszerint *öten* külön összejöveteleket tartanak; ezeken készülnek fel gyülekezeti szolgálataikra. Egy ilyen alkalommal azt találják a Szentlélek akaratanak, hogy közülök *kettő* új munkába menjenek. *Barnabás*, a nagy természetű, vezérszerepű, kegyes ferfiú és *Saulus*, a kevésbé jó megjelenésű, de tudós, képzett theologus. Míg együttjárnak, Barnabás neve van elől. Pedig Istennek Saulussal vannak nagyobb tervei. S most ütött az órája ennek. És — a maradó három kibocsátja az elválasztott kettőt.

Tengeri úton indulnak. *Seleuciában* ülnek hajóra, s kikötnek *Ciprus* szigetén. *Salamis* az első város, melynek földjére lépnek; Barnabás hazája, római provincia. Érdekes, hogy általában inkább csak a *városokban* jelennek meg. Az első gyülekezetek mind városok. Salamisban aránylag elég sok zsidó él, több zsinagógája is van. Mi sem természetesebb, mint hogy az idegen városban itt kezdik működésüket, ahol mint vendég atyafiakat szívesen fogadták őket. A *zsinagógai istentiszteleten* különben is bármely héberül olvasnitudó, felnőtt izráelita ferfiú felszólalhatott. Hátmég, amidőn megtudták, hogy a vendégük tanult írástudó, a híres Gamáliel lábainál ült! Saulus él is e joggal mindenütt. Így mennek végig a szigeten. Hármásban, mert kíséri őket *János Márk*, nem mint apostoltárs, csak mint „segítőtárs.”

Az első nagyobb küzdelem a sziget másik végiben vár rájuk, *Páfusban*. Itt a római tiszttartó udvarában élösködik egy *Barjézus* (Jézus fia) nevű mágus. Ez kenyerét félti a misszionáriusok világosságától. Harcol ellenük sötét tudományával. De Isten belszól a viadalba s megszületik az első *küzdelemből* az első — *győzelem!* A misszió csodálatos története mindmáig nem is érthető másképp, csak az *élő*, mennyei Krisztusnak földi beavatkozó munkájaként.

Megint hajózás következik. Elhagyják a szigetet s vagy két nap múltán elérik Kisázsia déli partját *Pergánál*. Itt éri Pált az első csalódás. (Mert inentől *Pálnak* nevezi őt könyvünk; természetes, hogy görög világba kerülve görög nevét használja.) Faképnél hagyja őket *Márk*. Neki elég volt a kirándulásból. Pedig a java most jön. Átmásznak a pisidiai hegyeken s megérkeznek *pisidiai Antiókhia*ba (Ez nem azonos *syriai Antiókhia*val, ahonnan elindultak!) Galácia tartományban vagyunk, nézük csak a térképen.

Itt is a zsinagógában kezdik. Könyvünk *Pál beszédét* le is írja. Persze nem gyorsírói feljegyzés ez. Így szokott Pál beszélni. Csak ezt illusztrálja. Bizony Pál nem restelte mindenütt körülbelül ugyanazt elmondani. Ez esetben egyenest felszólítja őt az összejövetel vezetője, hogy szöljön. Pál Izráel férfitársai mellett valami „istenfélőket” is emleget megszólításában. Kik ezek? Pogányok, akik elhagyták isteneiket és beálltak a zsinagógái egy Isten tiszteletébe. De hát hogyan is beszél Pál? *Izráel történetét* vázolja s benne Isten kegyelmes cselekedeteit. Csak *Dávidig*. Itt szokatlanul megáll. S nagyot ugorva *Krisztusról* kezd szólni, a Dávid fiáról, kiben beteljesedtek a messiási ígéretek. Különösen *feltámadásánál* időz. *Íráshelyekkel* is igazolja, ennek így kellett lenni. Krisztus a mi igazságunk, *Ő érette* és nem a magunk *törvényt* betöltő cselekvéseinkből leszünk kedvessé Isten előtt. Ebben már benne van az egész Pál!

A következő szombat az *utcán* kell prédikálnia, annyian egybecsődültek. Mostanra azonban már a zsidók is felkészültek ellenérveikkel. (Az elsón az ámulattól szót sem tudtak szólni!) Nem tetszik nekik a pogányok sereglése. Bántja őket a hiúság, hogy egy idegennek a szavára rajostól jelennek meg ott, ahová az ő szavukra gyéren is alig jönnek be. Összecsapás lesz a vége. Kiadják az útjukat a mosszionáriusoknak s azok tudatosan most már *a pogányok felé* fordulnak, ha atyjukfiái így viselkedtek. Itt kezdődik betelni Isten ígérete: Pál a *pogányok* apostolává lesz! Ő ugyan ezentúl is a zsinagógákban próbálkozik meg először, de a folytatás, a való helyzet mindenütt egy: a *zsidóknak* nem kell, megy hát a *pogányok* felé. — Antiókhiaiból még elég szépszerével távozhat, bár nem önként. A zsidók összeköttetések révén kiutasítatják őket hatósági erővel a városból. Jön még külön is.

Ezután keletnek fordulnak (tehát hazafelé) s leérve a sikságra *Ikóniumban* ütnek tanyát. Minden úgy folyik mint eddig. Valósággal két pártra szakad a város miattuk. Nehezebben is szabadulnak a bajból. Ellenségeik ravaszul elhatározzák, hogy előbb rájuk szabadítják a megvadult népet s csak akkor lép fel majd a rendőrség, amikor már a „*lincselés*” bekövetkezett. Pálék azonban meg tudják a tervet és elmenekülnek. Eszük ágában sincs megvárni a „*martiriumot*.” (Bár ha kell, bátran kiállnak a porondra.)

Így történt *Listrában*. De tartsunk rendet. Először isteneknek vélik őket, mert gyógyító csodát tett általuk az Úr. Azt mondják: *Zeus és Hermes* jelent meg köztük. Miért éppen ők? Mert Barnabás a hatalmas istenek fejedelméhez hasonló, míg a szóvivő Pál az istenek heroldjához. Általános pogány elképzelés volt az istenek időnkinti emberi megjelenése. Különösen azon a vidéken, hiszen onnan származik a Filemon és Baucis

históriája is, amit Ovidius írt meg olyan szépen. A nép zajong, de likaóni nyelven, amit a földi kalandra leszállt „istenek”, Pál és társa nem értenek; nyugodtak tehát. De egyszerre csak *megrémülnek!* Felkoszorúzott bikákat hajtanak fel (drága portéka!), hogy áldozatul mutassák be nekik. Borzalom! Ők téríteni jönnek a bálványimádókat, ezek meg még *őket* is istenekké teszik! (Heródes bezzeg nem rémült meg, élvezte az istenítését!) Csak nehezen lesz csend. Figyeljük meg, mennyire *máskép* beszél itt Pál. Mit sem szól a *Krisztusról*, nem értenék. Csak a *teremtő* élő egy Istenről, aki előtt földhöz kell sújtani a bálványokat. *Itt találkozik Pál első alkalommal az érintetlen, tiszta, teljes pogánysággal.* Itt látja, milyen nagy *különbség* van a zsidó és a görög világ között. Nem kicsiny dolog, amit Isten Izráelen cselekedett. Mennyivel közelebb állhatnak ők Krisztushoz!

S megtörténik a népitélet. *Megkövezik* Pált! Barnabást nem támadják. Itt már világos, hogy Pál lett a vezető a misszióban. Isten meg is menti az életnek.

Csel. 14,20—28.

Hósi hátraarc.

Micsoda út lehetett az *Derbébe!* 80 km-es utat megjárni csupa sebtől borítottan az előző napi megkövezés után! Nem volna csoda, ha egyenest hazá mennének a *szárazföldi* úton, hiszen csak egyenest tovább kellene vándorolniok. De nem, hátraarcot csinálnak: *vissza* az alapított gyülekezetekbe! Vissza oda, ahonnan kiutasítottak, kiüldöztettek, ahol Pál megköveztetett. Ez hósi bátorság. Igaz, most már nem nyilvánosan tanítanak az utcán, csak a hívővé letteket erősítik „*Véneket*” (prebitereket) állítanak a gyülekezet élére, tartsák fenn a külső rendet. *Teljes* munkavégzés jogosít csak hazamenetelre. S otthon? Otthon aztán volt mit elmondaniok a gyülekezetben.

Csel. 15,1—35.

Veszélyben az egység.

Pál hatalmas missziója megérlelt egy döntő fontosságú problémát. Hogyan maradhat fenn *az egyház egysége?* Nagyok a különbségek a *zsidókeresztyének* és a *pogánykeresztyének* között. Görög területen, hol vegyesen éltek hellének és letelepedett zsidók, nem volt nagy a kérdés, mert megfértek egymás közt, de a jeruzsálemi gyülekezet körül csoportosult zsidókeresztyénségben annál inkább. Ezek nem tudták máról holnapra elhagyni a törvényben gyakorolt életet. Sőt akadtak köztük *fanatikusok*, akik a pogánykeresztyénektől is azt kívánták, hogy először *zsidókká* legyenek, s úgy keresztyénekké. Ezt a nehéz problémát oldja meg *az apostoli zsinat*, melyen Péterék elismerik Pál nagy munkáját. *Jakab* ezentúl közvetítő indítványt is tesz. Ez gyakorlati megoldás. Nem engedi, hogy a törvényt feleslegessé tegyék, hiszen *Isten* törvénye. A későbbi eseményekből azonban tudjuk, hogy ez még sokáig felújulóan probléma maradt, míg csak a *pogánykeresztyénség* nem diadalmaskodott. *A keresztyénség Istennek új szövetsége, mely az ószövetségen áll; de többé nem egy népre korlátozódó hit, hanem világvallás!*

Ige — törvény — evangélium.

Érdekes megfigyelni, hogy könyvünkben mennyire felette áll az apostolok missziói munkájának: *az ige!* Az Úrnak beszéde terjed. (13,49.) Ez a fontos. *Mi ez az Istennek igéje?* Tan? Vagy a biblia szövege? Sokkal több. Már a multkor beszéltünk Isten kinyilatkoztatásáról. Nos, ez a kinyilatkoztatás az — *ige!* Midőn Isten megszűnik hallgatni s magáról

beszélni kezd. Hogyan? Hiszen mi csak *emberi* szót értünk. Igen, *emberek által!* *Próféták* által. S végül tökéletesen *Jézus Krisztus* ajkán. Eszerint Jézus nem egyéb, mint a legnagyobb próféta csupán? Ó nem Ó nemcsak *szólja* Isten ígését, *ő maga* az — Ige! Isten minden mondanivalója megtestesült benne. Jézus maga az Isten, mint a beszélő Isten, Isten Igéje.

Ám Jézus Krisztus élete, halála, feltámadása ezt kiabálja felénk: *bocsánatot, kegyelem, üdvösség* neked, bűnös Ember. Ez a jóhír: **az evangélium**. Ezt az „*örvendetes üzenetet*” (14,15.) hirdetik az apostolok. Nem tant. Mint királyi *hírvivők* viszik szerte az üzenetet. Ez más hír, mint **a törvény** mennydörgése. A törvény Isten jogos igénye, *követelő* szava, a tízparancsolat, mit nem tudunk megtartani (15,10.); viszont áthágásáért méltán ér bennünket Isten *büntetése, ítélete, kárhozzátása*. Ennek a törvénynek messze felette áll az *evangélium*, mely Istennek a tulajdonképpeni, igazi akarátát kifejező ígéje. Persze ez nem jelenti azt, hogy Isten követelő szavára nekünk többé nincs szükségünk. Hiszen az Újtestamentom is tele van felszólításokkal, parancsokkal. (S ne feledjük: az Ótestamentomban is megvan már Isten evangéliuma ígéreteknek formájában!) Sőt csak az érti meg az evangéliumot, aki komolyan veszi a törvényt. Csak aki a törvény pálcája alatt törten, zúzottan ott fekszik a porban, tud igazán szívből segítségért kiáltani, Szabadítóért, Megváltóért sóhajtani; csak annak örvendetes üzenet valóban a Krisztus előrefuttatott heroldjának biztató szava: ne félj, nem vesztél el, megment a király, megmenekültél! „Ekként a törvény Krisztusra vezérlő mesterünké lett.” (Gal. 3,24.) (Mester=tanító, pedagógus. Az ókorban rendszeren rabszolga, aki *bottal* verte bele tanítványaiba a tudományt. Ilyen „mester”, mondhatnók: *porkoláb* a törvény.)

Január havi kérdéseinkre a helyes feleletek:

1. A gutaütött meggyógyítása, Mk. 2,—12. stb. — Jairus leányának feltámadása, Mk. 5,21—43. stb. — 2. A szombat meg nem tartása (kalásztépés: Mk. 2,23—28. stb.; gyógyítások: Mk. 3,1—6., Lk. 13,10—17., Lk. 14,1—6., Ján. 9.). Samaritanus nővel beszélget, Ján. 4. Vámszedőkkel érintkezik, Lk. 19,7. stb. Nem börtölnek a tanítványai, Mk. 2,18—22. S nem tartják az étkezési mosakodásokat, Mk. 7. stb. — 3. Hárman: két rabszolga és egy katona (Csel. 10,7—8.) Tizen: az előbbi három, Péter és hat Joppéból való keresztyén (Csel. 11,12.) — 4. József I. Móz. 41,14-től; Dániel, Dán. 6.; az apostolok, Csel. 5,19.; Péter Csel. 12,7—11.; Pál és Silás, Csel. 16,23—40. — 5. Félix helytartó felesége, meghallgatja Pált, Csel. 24,24.

Nyertes lett: *Kokavec* *Károly* (VIII. rg. Békéscsaba, 10 p.) Második: *Gáncs Mária* (V. g. Bpest., 9 p.) Harmadik: *Wagner Orsolya*, (VI. g. Bpest., 8 p.) A legtöbb pontszám minden alkalommal 12. Ennyit most senki sem kapott. Összesítést legközelebb.

Február havi kérdéseink:

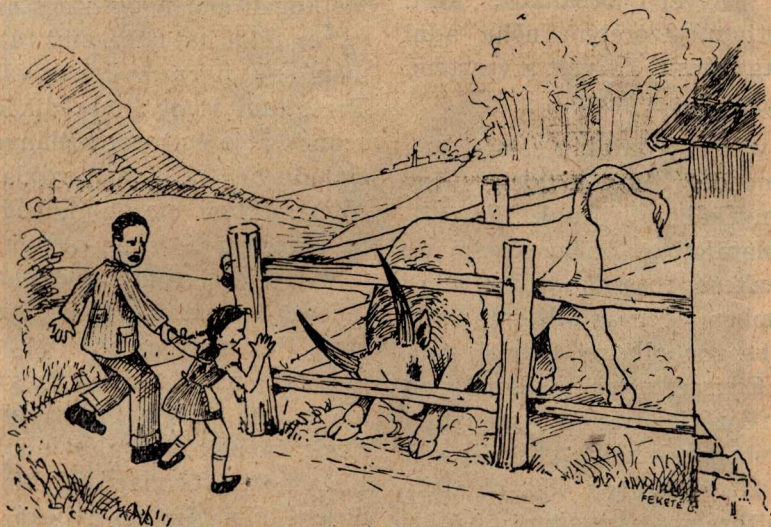
1. Mikor tért vissza Pál apostol *Ciprus* szigetére?
 2. Megbocsátott-e Pál valaha a hűtlen János *Márknak*?
 3. Pál anthiókhiai beszédén kívül *mely ótestamentomi ígehelyek* beteljesedését látja Jézus feltámasztásával az *Újszövetség*?
 4. Miben egyezik és miben különbözik *István* vértanú és *Pál* anthiókhiai prédikálása?
 5. Említi-e Pál valahol, hogy őt egyszer *megkövezték*?
- Határidő: 25-ike! Ki nyeri el a teljes 12 pontot? S. L.

Sétám Katával

lhatároztam, hogy délután elviszem Katát sétálni. Kedves olvasóim nem tudják kellőképpen respektálni ennek a cselekedetnek a horderejét, mert nem ismerik Katát. Így tehát bízvást azt gondolhatják magukban, hogy a bácsi elvitte a kis unokahúgát sétálni.

jának megígérte, hogy jó lesz és engedelmeskedni fog nekem, elindultunk. Csak lassan kérem, ne nyugodjanak meg olyan könnyen. Az magában véve, hogy valaki megígér valamit, semmi. Hiszen relatív dolog a jóság. Katánál például az, hogy egész délután csak kétszer verekedett össze a fiúkkal, háromszor esett le a fáról nem jelentett semmit. A mamája ilyen nap után szé-

Az állat dühösen rohant a kis ördög felé.

Csak hogy nem így van egészen. Aki arra vállalkozik, hogy Katával sétálni megy az van olyan hős, mint teszem azt egy tigriskölyökkel indulna el kicsit élvezni a szabad természetet. Nem vagyok olyan kimondottan koros egyén. Kata, aki okos lány, látja ezt és nem tartja tiszteletben a köztünk levő korkülönbséget. Ez kétszeresen nagymérvű vállalkozássá tette szándékomat a sétálást illetően.

Délután tehát, miután Kata mamá-

pen megveregette az arcát mondván: Jól van Katicám, ma jó gyerek voltál. És Katica ilyenkor lesüti a szemét, olyan mint egy kis angyal. Magában pedig azon gondolkodik: azt nem is számították hál Istennek, hogy a ló is majdnem megrúgott.

Ezt azért mondtam, hogy óvakodni kell a könnyelmű megállapításoktól. Olvassák el kérem a történetet és aztán mondják meg jó volt-e Kata vagy sem.

Tehát elindultunk. Kata előreszaladt

és bosszantani kezdte a bikát, amely egy karámba volt zárva. Az állat dühösen szarvát leszegezve rohant a kis ördög felé. Vesztére, mert a vastag gerendák fogták fel az ütést, úgy hogy szegény szédülten elmélkedhetett az emberek jóságáról. Én elővettem legszigorúbb ábrázatomat és hangomat és szóltam:

— Kata! — azonnal visszamegyünk.
— Nem szégyeled magad. Haszontalan.

Megelégedetten konstatáltam, hogy eléggé erélyes voltam, mert Kata rögtön lesütötte szemét (lásd föntebb) és töredelmes szívvel bocsánatot kért. Megbocsátottam. Szeretem néha adni a kegyes nagybácsit. Ez volt a vesztém. No de haladjunk sorjában.

Nem is volt egy darabig semmi baj. Csendben mendegéltünk jó ideig. Egy sziklafal árnyékában leültünk. Elmerültem gondolataimban. Ellenségeimnek minden ellenkező, rosszakaratú kijelentésével szemben, igen is állítom, hogy szoktam néha gondolkodni. Szóval, gondolkodtam. Egyszerre csak, mikor éppen egy súlyos filozófiai tételen töprengtem (lásd a cserebogarak halhatatlanságáról írt művem 26. kötetének 586. oldalát) hangos kiáltásra eszméltem. Körülnéztem. Megláttam, hogy szeretett húgocskám a meredek sziklafal legtetején ül. Majd hanyatvágódtam a meglepetéstől. Az volt az érzésem, hogy ültem.

— Mit csinálsz ott — kiáltottam föl.
— Gyere le azonnal.

— Nem tudok — felelt vissza sírásra görbülő szájjal Kata.

Ej voltam keseredve. Ha leesik ez a gyerek, az anyja ráadásul engem is agyon ver. Mit tehettem volna mást, hozzá kellett látnom a mentőexpedíció megszervezéséhez. Régen nem másztam

már sziklára, úgy hogy nehezen ment a följutás. Mikor végre ott voltam Kata mellett, ruhámat össze-vissza szaggatták az éles kövek. A kezemet is alaposan megsebeztem. Ez még semmi. A nagyobb és kellemetlenebb meglepetés akkor ért, mikor a visszavonulást akartam megkezdeni. Lehetetlennek látszó feladat volt. Még magam csak lejutottam volna, de mi lesz Katával. Nem mertem egyedül fönt hagyni. Elkeseredetten szídtam azt a pillanatot, mikor meggondolatlanságomban arra mertem vállalkozni, hogy sétálni megyek vele. Megfogadtam, hogy nincs az a pénz és égi és földi hatalom, ami rátudna venni még egy ilyen esztelen vállalkozásra. Tartottam is olyan prédikációt a gyerekeknek a jó és rossz kislányokról, hogy elaludt tőle. Ültem a sziklafal tetején. Nem mertem mozdulni, hogy Kata föl ne ébredjen és le ne essünk. Mellettem úgy egy méternyire egy béka ült. Nagy düledt szemeivel kíváncsian bámult rám. Hát hogy ez az állat hogy került ide fel, nem tudom megmagyarázni máig sem. Csak feltevéseim vannak. Ezek közül a legvalószínűbb az, hogy Kata hozta föl magával. Majd megkérdem tőle. Néztem a békát. Olyan értelmesen bámult rám, hogy beszélgetni kezdtem vele. Egészen jól megértettük egymást. Én előadást tartottam neki különböző irodalmi irányokról. Mikor aztán szégyenkezve bevallottam, hogy én is kontárkodok, megbotránkozva hátatfordított nekem. Talán igaza volt. Nagyon jó kritikusként látszott.

Már meglehetősen besötétedett, mikor végre egy ember vetődött felénk. Ezt hazaküldtem segédcapatokért. Talán tíz óra lehetett, mikor egy nagy létrával leszedegettek minket onnan. Engem is ölben vittek le, mint egykoron

én szedegettem le a verébfiókákat. A Sors maliciája! Mégjegyzem, amint mondtam, egész délután egy ember sem vetődött arra a szikla felé és máskor azután valahányszor arra mentem, min-

dig vagy tizen dolgozgattak ott. Ez is a Sors keze.

Be kell jelentenem végezetül, hogy mivel Kata ma nagyon jól viselte magát, sétálni megyek holnap vele . . .

Öserdő
belseje. ✓

A második Luther-szobor pályázat eredményeképpen négy művészt újabb pályázatra szólítottak fel. Ezek a következők: Borberekli Zoltán, Horvai János, Keviczky Hugó, Lux Elek. Műveiket, amelynek alapján a felszólítást kapták, következő számunkban mutatjuk be.

Anekdoták egy császár életéből

II. Vilmos, a németek volt császára, doorni száműzetésében most töltötte be nyolcvanadik születésnapját. Róla szólnak a következő anekdoták:

Szerette a környezetét megrézfálni. Mindenkitől pontosságot követelt, de viszont maga járt elől ezen a téren jó példával. Egy napon korán reggel megjelent a testőrdragonyosok kaszárnájában. A századok már kivonulásra készen álltak, csak éppen az ezredes hiányzott. A császár megparancsolta, hogy várjanak a kivonulással, míg az ezredes meg nem érkezik. Ez bizony csak egy jó félóra múlva következett be. Az ezredes mihelyt megérkezett, mentegetőzni akart, de a császár nem engedte szóhoz jutni, hanem megparancsolta, hogy vonuljon ki az ezred. A gyakorlat alatt a császár nem szólt egy szót sem.

Az ezredes nagyon izgatott volt s még izgatottabb lett mikor még aznap egy lakáj jelentkezett nála. Csomagot hozott.

— No gondolta magában, — biztosan nyugdíjaznak. —

S íme mi került elő a csomagból? Egy ébresztőóra.

*

Koránkelő ember volt a császár, a tisztviselőktől is ezt követelte. Bethmann Holweg kancellárnak ez nem volt inyére s mindig késve jött a császárhoz a palotába. Egyszer aztán a császár elment a lakására és még fürdőben találta.

— Kedves kancellár úr, a nap az ön számára is hat órákor kezdődik. Mindjárt hét óra lesz s ön még nem is borotválkozott. Ha minden nap elvesz a napból egy órát, évenként 15 napot veszít,

a nagyapám pedig 15 nap alatt három győzelmet aratott.

*

Volt egy kedves borbély, azonban a pontosság ennek sem volt kenyere. A császár bosszankodott ezen s ezért egy nagyon értékes arany órát ajándékozott neki.

— Remélem ezentúl mindig pontosan jön hozzám.

Néhány hétig csakugyan pontos volt, de lassankint megint engedett a pontosságból. Egy reggel megint félórás késéssel érkezett. A császár megkérdezte tőle:

— Megvan még az óra, amelyet önnek ajándékoztam?

— Igen felség, itt van.

— Helyes — felelte a császár, — mivel az úgy látszik nem jól jár, adok helyette egy másikat.

Ezzel elvette az aranyórát és adott helyette egy nikkelőrárt.

*

Az egyik tengeri gyakorlat alkalmával a hajója fedélzetén sétálgatott. Egyszerre szembejön vele egy matróz egy nagy korsó sörrel. A tengerész nagy zavarba jött, a korsó sört a nadrágjához szorítva alig tudott tisztelni. A császár barátságosan odalépett hozzá.

— Látod fiam, ezt rosszul csináltad. Menj fel a császárhoz, te leszel a császár és én leszek a matróz. Majd megmutatom, mit kell ilyenkor tenni.

A matróz engedelmeskedett. A császár kivette a kezéből a korsót, ment a matróz felé. Mikor odaért, először zavart

mutatott, aztán hirtelen kiitta a sört, a korsót letette a földre s úgy tisztelgett.

— Látod fiam így kellett volna csinálnod. És most menj, kérj magadnak frisset és idd meg. Akiknek vitted, azok pedig ne haragudjanak rám, mert a sör kitűnő volt és igen jól esett.

Mák Pista panaszai

Én sem panaszkodtam még ennyit egy végben
Mint amennyit mostan az elfutó évben.

Mentségemre nem is tudok mást felhozni,
A reformmal nem tudok megbarátkozni.
Az órák hosszabbra bátorkodtak nyulni,
S hiába reméltünk, most is kell tanulni.
Az intő megmaradt és ami fő, rosszabb,
A vakáció sem lett még most sem hosszabb.
Szóval megy minden úgy, mint ahogyan régen,
De hát hol a reform? Lényege mi legyen?
Hanem most az értesítő-kiosztáskor
Láthattam, a dolog nem úgy megy, mint

[máskor.

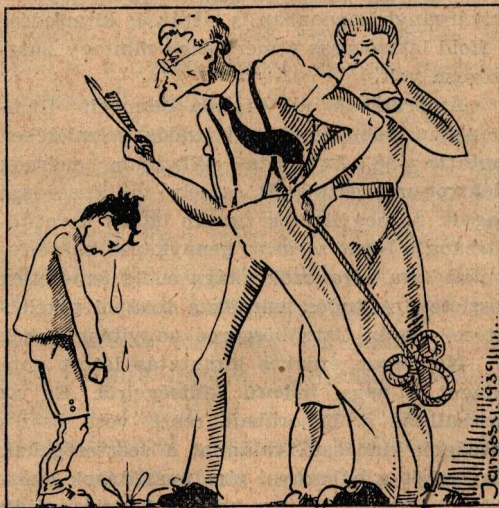
Itt aztán van reform, van újítás elég,
— Mondhatja a diák — több is mint kellenék.

Mindjárt az elején azt tudtul vehetem,
Nagy bajba került a magaviseletem.
Tavaly, ha két osztályfői rövást kaptam,
Jó magaviselet és vigan szaladtam.
De ha ilyesmim van, egész biztos már most,
Magaviseletből bekapok egy hármast.
Tegnap a Kóc Miska fellökte a Cáját,
Nem törte el neki, csupán négy bordáját
Mégis négyest kapott magaviseletből.
Ki gondolta volna, hogy baj legyen ebből.
Aztán az új tantárgy, ez a rendszeretet.
Ennek sem örülnek éppen a gyerekek.
Jön egy ártatlan és gyanutlan kis óra
S megnézik az ember körmét is apróra.
Nézik a füzetet nincs-e malac benne?
Van-e olyan füzet ahol ez ne lenne?!
S mivel jó magam is oly gondtalan voltam,
Hogy Szolimánt bele színesen rajzoltam,
Kaptam elégtelent. Én csak annyit

]mondok,

Vigye el a kánya az ilyen reformot.

Telek.

FÉLÉVI ÉRTESSÍTŐ.

— Ej, te csirkefogó, hát ezért nem volt neked soha leckéd latinból meg számtanból...
No várj!...

A halászsugar után, amely még kísérleti állapotban van, angol mérnökök feltalálták a **halálsorompót**, amelyen egyetlen harckocsi sem tud áthaladni. A találmányt a legnagyobb titokban tartják.

Amerikában kutatótelep létesült, amelynek kizárólagos célja: módszereket és eszközöket keresni a tökéletes **napmotor** feltalálására.

Az egyiptomi piramisok lassan tönkremennek. Most elhatározták, hogy időálló olajfestékkel átfestik őket.

Ritka természeti tüneményt figyeltek meg a múlt hónapban Angliában, a Kent-grófság-beli Hayes-ben. A fényes holdfénynél gyönyörű **szívárvány** képződött, amelynek sárga közép-pontja körül kék, piros, ibolya és okker színű köröket lehetett megfigyelni. Ugyanakkor egy másik halványabb **holdszívárvány** piros, kék és ibolya színekben ragyogott fel. A holdszívárványt Londonban is látták és kiterjedése a Hold látszólagos átmérőjének mintegy húsz-szorososa volt.

Amerikában a Virginia-állambeli Richmondban, több meghívott tudós jelenlétében mutatta be Zworykin Wladimir mérnök **elektron-mikroszkópját**, amely milliószeresen nagyít. A megjelentek tisztán látták a vetítívásznon a himlő vírusát, gennyképző baktériumokat és a kórokozók világa eddig ismeretlen részleteit. A tudós mérnök a további tökéletesítések során tízmilliószoros nagyítást remél.

Nemrégben érdekes kimutatás látott napvilágot a nagy **háború költségeiről**. Ez az összeállítás a háborúban részt vett összes országok kiadásait, valamint a veszteségeket, amelyeket a háborúval járó pusztítások okoztak, 80 ezermillió fontra becsüli. Kiszámították a tudósok, hogy ebből a hatalmas összegből Anglia, Kanada, Ausztrália, Amerika, Németország, Franciaország, Belgium és Oroszország minden családos polgárának berendezett kis

családi házat és hozzávaló földet adhattak volna. Telt volna ezenkívül egymillió font értékű könyvtárra és minden százezernél több lakossal bíró városban egyetemre.

A francia kormány engedélyt adott a Hegyvasút-Társaságnak egy godronypálya építésére a Mont Blanc-csoport-hoz tartozó 3800 m magas Aiguille du Midi-re. A pálya felső végállomása 3600 m magasságban lesz és még nyáron is lehetővé teszi majd utasainak a sí-sportot. Építésére 6,600.000 frankot irányoztak elő.

A sztratoszféra nem a kutató-léggömbök kiváltságos birodalma többé. Egyre több **repülőgép** tör magának utat a 12.000 méteren felüli légrétegekbe. A múlt év októberében Pezzi Mario olasz alezredes 17.074 méteres világrekord-magasságot ért el.

Egy fémipari szakember megállapítása szerint az **aluminium** rövidesen vezetőhelyet foglal el a használatban levő fémek között. A német aluminium-feldolgozás 1929. óta kétszeresére emelkedett és jelenleg Németország használja fel a világ aluminiumtermelésének az egyharmadát. Ez a tény főleg abban leli magyarázatát, hogy az aluminiumot főleg a repülőgép-gyártásban használják fel és Németországnak van ma a legnagyobb repülőgépipara és repülőflottája a világon.

Az életkor nem mindig akadály a tehetőség kiteljesedésének. Kant 74 éves korában írta Antropológiáját, Tintoretto 74 éves korában festette a Paradicsomot, Verdi 85 éves korában szerezte az Ave Maria-t, a Stabat Mater-t és a Te Deum-ot. Cato 80 éves korában kezdett nyelveket tanulni. Goethe 80 éves korában fejezte be a Faust-ot. Tizian 98 éves korában festette legnagyobb történelmi vásznát, a lepantói csatát.

P. F.

NYÁRI KALAND

Irta: Andaházy Lóránt VIII. o. t. Zalaegerszeg
Jutalmazott elbeszélés.

Minden nyáron Feriékkel nyaraltunk együtt a Balaton partján.

Feri nálam egy évvel volt fiatalabb. Kissé komolykodó, fontoskodó, csendes gyerek volt Feri és majdnem mindig szín-jeles tanuló. Tulajdonképen miatta lettem horgász.

Feri ugyanis egyik évvégi bizonyítványa jutalmául pompás horgászfelszerelést kapott édesapjától. Ettől kezdve minden nyáron a parti bokrok közé épített halászmólón ült és olyan komolyan horgászott, hogy bármely angol miniszternek, vagy hasonló horgászó világnagyságnak becsületére válhatott volna.

Nevetségesnek találtam ezt az ünnepélyes „sportot” és ezért inkább flóbert puskámmal cserkészttem a bokrok és fák között. A helyzet azonban az volt, hogy egész vadászdicsőségem egy tavaly lőtt sirályból táplálkozott vajmi szegényesen, Feri azonban minden nyáron összehalászta a maga öt-hat kiló pontyát..

Kivéve az idei — akkor már erősen végét járó — nyarat, amely még egy fia pontyot sem hozott. Igaz, hogy én

sem lőttem mást, mint egy ablakot a szomszédban.

Az eredménytelenség valahogyan összehozza a csalódott lelkeket. Így végül magam is lehoztam padlásunkról nagyapám rég nyugalomba helyezett horgászfelszerelését és Feri mellé telepedtem a mólóra.

Ebben az időben hárman halásztunk a mólón: Péter bácsi, Feri apjának jó barátja, a nyugalmazott és igen mérges természetű algebratanár, azután Feri és én. A horgászszerencse valahogy rangsor szerint kedvezett. Péter bácsi az ősrégi horgász, már idén is mutatott fel eredményt, Feri, mint a horgászkomoly-ság ranglistáján a második helyet elfoglaló, még csak tavalyi eredményeire hivatkozhatott, én pedig, az újonc, aki — hogy őszinte legyek — inkább vadászszemmel figyeltem a bokrokat, mint halászszemmel a zsinetet, a jövőtől sem sokat remélhettem, mert ha valahol alkalmas cél mutatkozott, faképnél hagytam a botot és eltűntem puskámmal a bozótba. Feri hiába búzdított kitarásra: kinevettem és saját sikertelenségé-

gemen érzett bosszúságomat azzal enyhítettem, hogy nem valami kíméletes célzásokat tettem az ő tartós sikertelenségére.

Egy napon, mikor korgó gyomrunk már elég megbízhatóan jelezte a delet, és éppen szedni akartuk sátorfánkat, nagyot rántott Péter bácsi horgán valami. Péter bácsi csavarni kezdte orsóját. Az egyre rövidülő zsinór állandóan feszülve ugyancsak hajlítgatta a botot. Nyilvánvaló volt, hogy jó nagy hal kerülhetett horogra. Nemsokára ott lubickolt a kövek között egy jókora ponty. Feri udvariasan alányult a meritőhálóval és kiemelte. Lehetett vagy két kilós. Feri és Péter bácsi közös igyekezettel a gyűjtőhálóba segítette a zsákmányt. A hal szép volt, nagy volt és ami a fő: megvolt. Feri és én csak úgy sárgultunk az irigységtől.

— „Köszönöm szépen a segítséget, fiaim” — mondta dagadó hálaönérzettel Péter bácsi — „én most már haza megyek. A halat itt hagyom a hálóban, este felé úgyis visszajövök és majd felviszem. Addig hadd éljen. Szervusztok!”

Azzal elment. A hal ottmaradt a beköttött szájú gyűjtőhálóban a móló egyik cölöpéhez madzagolva, teljesen víz alatt. Így ellehet akár három napig is. Idegen nem szokott erre járni, el nem lopják és elmenni sem tud.

— „Gyere te is haza” — mondtam Ferinek és magamhoz vettem puskámat. Horgászfelszerelésemet lent akartam hagyni.

— „Nem megyek” makacskodott Feri most jól kapnak a halak, ma estig lenn maradok.”

— „Ebéd nélkül? Ugyan gyere úgysem fogsz semmit!” — türelmetlenkedtem.

— „Meglátod, hogy fogok.” Jelentette ki határozottan Feri.

— „Persze a bot nyelét fogod” csúfondároskodtam, „no nem várok én ilyen bogaras emberekre.” Azzal ottahagytam.

Valójában azonban irigyeltem kitaratásáért és hogy bebizonyítsam magamnak, hogy én is ura vagyok gyomromnak, nem mentem egyenest haza, hanem cserkészni kezdtem a bokrokban.

Egyszer csak ismét a parton voltam. Balra tőlem, vagy harminc méterre ült Feri és feszült figyelemmel nézte zsinégjét. Az láthatóan mozgott. Feri egyszer csak hatalmasan berántotta a horgot és lázas sietséggel csavarni kezdte az orsót. A zsinég feszült, a bot hajladozott. — Ez a gyerek a végén mégis kiböjtölt egy halat, irigykedtem magamban.

Csakugyan! Már ott lubickolt a kövek között. Feri szépen alája nyult a meritőhálóval és épp úgy, mint Péter bácsiét, ezt is szépen kiemelte.

Volt vagy két kilós, ugyanolyan és ugyanakkora, mint az előbb Péter bácsié. Bosszantott, hogy belőlem hiányzott a kitartás, amely most eredményt hozott Ferinek. Igazság szerint gratulálnom kellett volna, de nem tudtam erőt venni magamon, hogy oda menjek. Feri nagyképű lett volna és frissen termett dicsősége bizonyára oly gögössé tette, hogy szóba sem állt volna velem.

Nem maradt számomra más; csendeszen haza kullogtam.

*

Aznap Badaacsonyba mentünk, onnan hirtelen haza kellett utaznunk, így Ferivel csak az évmegnyitó ünnepély előtt találkoztam.

„No mi lett a haladdal, hékás?” — Ereszkedtem le hozzá felsőbb osztályos göggel.

— „Idén nem fogtam semmit.” Süttötte le szégyenlősen szemét Feri.

Elképedtem.

„De hiszen magam láttam, hogy fogtál. Miért tagadod? Nem értem...”

— „Láttad? Hol láttad?” — Sápadt rám Feri.

— „No de ilyet?! Lódító horgászt már sokat láttam, de hogy valaki tagadja, hogy halat fogott, azt még nem hallottam! Hát figyelj ide. Akkor délben nem mentem haza mindjárt, hanem járkáltam a bokrok között. Így jutottam ki a partra. Ott álltam téled vagy harminc méterre és láttam, amint a halat fogtad. Nem értem miért tagadod, hiszen éppen olyan volt mint Péter bácsi!”

— „Éppen az volt a baj, hogy olyan volt, mint Péter bácsi. Mert én felvittem a halat és egy dézsa vízben elrejtettem a fáskamrában, uzsonna után akartam otthon megmutatni. Éppen érte mentem, amikor hallom, hogy Péter bácsi egészen feldúlva szalad édes apámhoz és felháborodva meséli, hogy a dél előtt fogott halát ellopták. Ránk gyanakodott. Mivel pedig ti elutaztatok, egyedül maradtam a gyanuban. Világos volt, hogyha előllok egy éppen ugyanolyan hallal, amilyen az ővé volt, senki sem mossa le rólam a szégyent, hiszen nem látta senki, amit fogtam. Nem is sejtettem volna, hogy te láttad. Így aztán még jobban eldugtam a halat, este pedig lesompolyogtam vele a Balatonhoz és...

— „... és” — hüledeztem.

— „És beleengedtem a vízbe” — tört el a mécses Ferinél. Úgy zokogott, mint valami csecsemő. Csak úgy dőlt belőle az eddig gondosan rejtegetett horgászkeserűség.

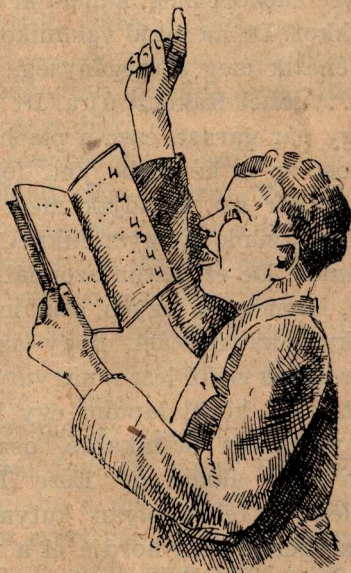
— „Ne bógj Feri, hisz' ezen már igazán nem lehet segíteni” próbálgattam vigasztalni, „hiszen ha ketten vesszük fel a halat és közben lopják el Péter bácsiét, akkor sem tudtuk volna tisztázni magunkat, így pedig ha elmeséled odahaza, nagyot nevetnek majd rajta...”

— „No nem baj” — mosolygott könnyein át Feri „egy öröm mégis volt vele.”

— „Micsoda?”

— „Még élt amikor elengedtem. Úgy tépte ki magát a kezeim közül, mikor a víz fölé tartottam, hogy csak úgy fröcscent...”

És megbékélten, teljes jókedvvel mosolygott rám.

Az optimista:

— Éljen! Még hármás is van. Igaz, hogy csak rendszeretéből...

OBSIDIO PATAKIANA

Regény.

(Hatodik közlemény.)

Irta: Fehér Gábor.

— Éppen eleget kisemmiztek már minket itt Patakon a nagyurak; papok is, városiak is; pápisták is, kálvinisták is. Nem igen tűrhetjük tovább ezt, hát idejöttünk a nagytiszteletű úrhoz, hogy valljon színt; mi lesz a kis porta előtti piacozással. Egyszer eszünk napjában uram; azt is keveset; a testünkön valót kivéve meg semmink sincs. Közben meg itt mindenki csak kockázik velünk; ne rázza az úr a fejét, mert biz' úgy van. Otthon meg rínak a kölykök; nem tudjuk mivel betönni a szájukat. Azt hiszi az a sok tekintetes, hogy ez örökkétig megy? Jó lesz vigyázni; eddig még mindig úgy vót, hogy a szegények sohse egyszerre éheztek meg, hanem ki ekkor, ki amakkor. De ha majd valamikor egyszerre éhezik meg a szegénység, akkor osztán... jöhet Rákóczi újra. Itt kerestünk egy pár garast, ezen a piachelyen, oszt most ez is kérdésbe jön. Jól van, hanem akkor azt mondják meg, hogy hova költözzünk a gyerekekkel, ahol enni lőknek. De ezt aztán azonnal, mert ha nem, Istenem ne legyen, csinálunk itt olyan kutyakavarintást, hogy az ajtó sarka is utána rí. Jó lesz a nagyuraknak így Péter-Pál körül lapulni egy kicsit, mert nyakunkon a takarás, oszt' ha valahun újra akad egy Esze Tamás hozzá, lesz itt télire olyan kutyavilág, hogy az egér is ríva hordja el a fiát a nagyurak kamarájából. Azért mondom ezt csak, mert mink is élni akarunk. Abban a véleményben vagyunk, hogy nem éhezni jöttünk a világra, hanem enni.

Az asszonyok zúgtak és előre nyomakodtak. A rektor felemelte a kezét.

— Írva vagyok: Az asszony pedig hallgasson a gyülekezetben.

Felbomlott erre minden rend. A kofák csatítani kezdtek. Végre, mikor a lárma elcsihadt, Nemes Csikó Sára odalépett a rektor elé, az arcát odatolta egészen annak az ábrázatához és a szeme közé harsogta:

— Vén zsu-gori! Vén vagyunkaparó!

Ez csak olyan vak dühtől mondott szó volt, és a nagytiszteletű úrra alkalmazva nagyon szerencsétlen szó, hiszen tudta mindenki, hogy az öregnek semmije sincs. De a hatás egészen rendkívüli volt. Szívéhez kapott az öreg és hármat visszalépett a falig. Az arca liláspiros lett, úgyhogy azt lehetett hinni, menten megüti a guta. Úgy támaszkodott egy darabig a falnak. De aztán mégis magához jött lassanként, csak az ajka meg az ujjai reszketésén lehetett látni a felindulását.

— Igazad van atyámfia — szólt látzólag nyugodtan. Az ilyen boldogtalan időkben az is harácsolás, amit én csinálolok. Ezzel odament a falhoz, leakasztotta onnan az avas szalonnát, a mentét meg a tógát és egyenként karjára rakta az asszonynak. Nem volt idáig olyan ember ezen a világon, aki Nemes Csikó Sárát valaha is zavarban látta volna, most azonban ez a csoda megtörtént. Kétszer-háromszor is felajzotta a száját, de legfeljebb csak sá-pogott, mint a csirke, szólni azonban nem mert. Volt a halálsápadt vén ember tekintetében

valami olyan, amire meghűtöztek még a legtávolabb állók is.

— Van neked otthon ágyad fiam?
— kérdezte az asszonytól, amikor a mondott holmikat már mind a karjára rakta.

— N... nincs — hebegte Sára neki-
pirosodva.

— Nincs? Na akkor holnap küldj el az ágyamért délelőtt tíz óráig. Csak a szállításnál vigyázzatok rá, mert a jobb hátulsó lába kijár és ha egyszer kiesik, visszatenni nagyon bajos. Spectabilis Kávásy tömessen nekem egy szalmazsákot és tetesse arra a helyre, ahol most az ágy van.

Itt megállott, elgondolkozott a rektor, aztán hirtelen elpirult és Csikó Sára-hoz fordulva dadogó zavarában így szólt, miközben bizalmasan lehalkította a hangját: A szalmazsákot csak azért tömetem mással, mert nagyon öreg vagyok és nem bírnám. De ha őszére megerősödök, akkor megpróbálom majd magam is.

Nagyon különös jelenet volt ez. Mindenki csak állt ott elképedve. Végre Nemes Csikó Sára összeszedte magát:

— Én amit mondtam, mérgemben mondtam, nem is az úrra értettem, azért nagy uram vegye vissza — szólt tisztelettel és megjuházva, azzal közeledni kezdett a székhez, hogy lerakja a holmikat. Ám csak elébeugrott a nagytiszteletű úr, mint egy tigris és olyat ordított, mint valami sebzett vadállat.

— Le ne tedd! — üvöltötte fuldokolva a haragtól és a köhögéstől. — Minek tartasz te engemet, vagyonkaparónak, te?! Vagyonkaparó? Csak annyit mondok neked, hogy holnap el legyen innen szállítva az az ágy, vagy kitaposom a beledet.

— De..

— Mit? Még megnyitod a szádat? Vagyonkaparó vagyok én neked te? Viszed holnap azt az ágyat vagy nem?

— Viszem — dadogta a holtra ré-
mült asszony.

— Igen?! Na akkor ide csak a kezéből azt a holmit. Most oda ahhoz az ágyhoz! Szétszedni! Nem holnap viszed, ma viszed, rögtön viszed! —

Az asszony nekiesett az ágynak, hogy azt széjjelszedje. A vén labanc a szeniorhoz fordult.

— Két fika rögtön vigye ezt az ágyat haza ennek az asszonynak a házába.

A szenior rohant, a fikák rohantak. Egy perc, az ágy már kinn is volt az utcán. Nemes Csikó Sára vele együtt, szalonnástól, mentéstül. Nagy csend volt a szobában. Kálvin János kegyetlen kemény arca irgalmatlan ridegséggel meredt a falról az emberekre. A rektor még kettőt, hármat fújt. — Vagyonkaparó! — dörmögte fogcsikorgatva, aztán sápadtan, de elég nyugodtan fordult a csapathoz.

— Asszonyok — szólt — látjátok, egy bolond százat csinál. Tik azt hiszitek; én vagyok az, aki a ti jussotokat nem akarja. Az igazság az, hogy oda-fenn a várban nem akarják.

— Ki kell kaparni a szemüket — kiabáltak a kofák össze-vissza. A rektor felemelte a kezét.

— Értsétek meg — kiabált. — A jezsoviták felől fúj a szél. Ezek el akarják foglalni a mi kollégiumunkat. A ti ügyetek azért nem halad az alispán úrnál, meg a vármegyén, mert a piacjogot majdcsak azután akarják kiosztani, amikor már itt benn jezsuiták ülnek. Akkor aztán persze nem nektek adják, az bizonyos. Én azt sejtem, én bizonyo-

san tudom, hogy holnap rájönnek a kollégiumra fegyveres erővel. Azért mindnyájan itt legyetek a kis porta előtt; hozzátok magatokkal a fiaitokat meg az embereiteket, hogy mindenki lássa, mennyien vagytok. Holnap reggel mindenki itt legyen.

— Mi lesz közben a jussal? — süvöltött a hang.

— Legyetek nyugodtan. Én még ma a tekintetes Ragályi báró úr elé terjesztem a dolgot.

Hupuci Erzsébet kiabálni kezdett:

— Nem kell a báró, ne terjessze a báró elé. Amikor tavaly a királyhegyen voltam a szüreten, láttam a bárót ebédelni. Láttam; először mindég meghámozta a kenyeret, úgy ette. Nem a mi emberünk, aki hámozva eszi a kenyeret! — süvöltötte félelmes hadonászás közben, mialatt képe, nyaka sötétveres lett az indulattól.

— Hallgassatok — kiabált másfelől a rektor. — Amíg a kollégiumi tanács dönt, megadom a jogot a magam szakállára. De holnap reggel egy lábíg itt legyen, aki a skóla után él, mert a skóla bajban van. Szaladjátok meg a várost, csapatok zajt, mondjátok el mindenkinek, hogy tőlem mit hallottatok. Most pedig menjetek szépen haza.

Az asszonyok kiabálva, nagy zajjal vonultak el. A szenior fejcsóválva nézett utánuk.

— Ki tudja azt nagyuram, melyik párton lesznek ezek, ha törésre kerül — sóhajtott.

A vén labanc mérgesen kaccantott.

— Hic Abdera! Hiszen az egész bandában ezek a legmegbízhatóbbak.

E pillanatban érkezett Kácsándy vissza a várból.

— Na hogy van Ignácius fráter? —

kérdezte a vén labanc nagy érdeklődéssel.

— Köszöni elég jól. A feje olyanra van fúvódva, mint egy cselédkenyér, de láttam saját lábán járni a várkertben. Még mosolygott is, már ahogy tőle telik.

— Na hála legyen a magasságos Istennek. Most gyorsan rendeljék be az esküdteket, meghallgatni a holnapra való utasításaimat.

Amikor egy óra múlva az esküdtek kijöttek a vén labanc szobájából, igen különös hangulatban voltak. Egyik nevetett, a másik csodálkozott, a harmadik a fejét csóválta. Abban azonban egyek voltak, hogy vidáman és bizakodó volt mindenik. A hangulatot Mokcsay fejezte ki, amikor lelkesen felkáltott.

— Asszonyi szóbeszédre bár nem adhatni sokat, de most már én is hiszem, hogy Csécsy uram az ördögökkel cimborál. Csakhogy persze a jó ördögökkel.

Sokan nevettek, de néhányan babonás meghökkenéssel hallgatták. — Hogy érted ezt? — kérdezte valaki.

— Űgy, hogy jézsovita ebben a földi életben a legyet még úgy be nem kapta, mint a holnapi alkalommal.

Több szó ezután nem is esett; az esküdtek szaladtak; ki-ki a saját kiosztott munkáját teljesíteni. Közben a városi és környékbeli diákság szállingózott befelé. Délután négy órakor kb. százötven ember munkájától szaladgálásától zúgott, kavargott a hatalmas épület.

III. Fejezet.

Az ostrom.

Reggel nyolc körül lehetett, mikor a rektor a diákságot összehivatta a nagy auditoriumba. A vén labanc sápadt volt,

s az éjszakai virrasztástól elnyűtt arcán annyi keserűség fejeződött ki, hogy az szinte ijesztőleg hatott.

— Az alumnusok száma kétszázkilenc — vágta ki a szenior büszkén. A veszedelem hírére ugyanis az éjszaka folyamán a környékről minden órában érkezett pár deák. Ez a körülmény nagyon lelkesítette az ifjúságot.

A rektor legyintet: — Annál rosszabb nekünk. Aztán felment a katedrára.

— Fiaim — kezdte — tudjátok, tizenegyedik esztendőbe fordult, hogy megtérve az immár negyedik búdosásból, megint itt vagyunk a régi alma mater ölében. Tetszett Istennek elhozni azt az időt, amikor újra megkísértik a mi innen fegyverrel való elűzetésünket. Látá az agg ellenség, a pokolbéli ördög az Úr szőlőjének általunk lett újraplántálását, ezért eltökélé, hogy meggázolja a mi vetésünket, éppen mint a rideg erdei kan a szépen plántált szőlőt. Én, mint őrzője az én nyájamnak, intellek és könyörgöm, hogy ezt megakadályozni ma nekem mindnyájan segítsetek.

Falat rázkódtató kiáltozás szakította félbe az öreg ember szavait. Harmadfél-száz ember dühe és elszántsága tört utat ebben a felkiáltásban. A rektor tiltakozóra emelte mindkét kezét:

— A Jákób Istene, a nagy Zebaóth Isten álljon ellen, hogy itt ne vérontás legyen és kérlek, hogy szavaimat így ne magyarázzátok. Fiaim; beszélhetnék most nektek a Carolina resolutio ördögi félrecsavarásáról, amelyet a fő Belzebub, a jezsovita ördögök fejedelme, Rajcsányi János uram végez; beszélhetnék a József féle kegyelmi nyilatkozatról, amely minden tisztos ember előtt világos érvényű. De minek? Olyan jó

verzátusok vagytok ebben, mint magam. Most azért én nektek csak ennyit mondok: A jezsoviták elhatározták rólunk, hogy mi ne legyünk. Készen vannak újra oroszok kótyavetyéjére, ebek harmincadjára keríteni az iskolát, mint húsz évvel ezelőtt; csak mi ne legyünk. Megfűrösztik egyik bolond magyart a másik vérében; csak mi ne legyünk. Flectere si nequeunt superos, Archeronta movebunt: csak mi ne legyünk. Szeretném most előttetek kitenni a lelkemet, hogy lássátok, de ezt nem lehet. Ezért csak azt tudom mondani könyörögve: Ne segítsetek, ne segítsetek a jezsovitának!

Ha arról volna szó, hogy elverjük őket a mi falainktól; cseppet sem aggódnék. De egészen másról lesz itt szó. Azért az ürügyért jönnek ők, amit a mi meggondolatlanságunktól várnak. Régi jezsovita recept ez már: Addig ingerelni a kálvinistát, amíg mond vagy tesz valami olyat, aminek az alapján ki lehet pusztítani a világból. Ezért jönnek most. Ezért parancsolom; senki a maga szakállára semmit is ne kezdjen, senki az én engedelmem nélkül még csak mocanni se merjen. Most menjetek ki az udvarra; legyetek nagyon nagy csendben.

A diákság elszontyolodva szállingózott ki. Mindenki küzdelmet, verekedést várt, s most a vén labanc hideg vízzel öntötte le őket. Volt egy kis csapat, amelyik sötét, dühös arccal nézett maga elé, ez volt a feltétlen harci párt. Ezek fennhangon szidták a rektort. A sokkal nagyobb rész azonban megérezte a halottak igazságát és tehetetlenül bámult maga elé.

Eközben a kis porta előtt minden azt mutatta, hogy nagy események vannak készülöben. A főépülettől balra kb. húsz méterre egy szép, finom olasz faragású

harangláb állott, két haranggal. E körül már kora reggel kezdtek gyülekezni a parasztok és polgárok. Jobb oldalt kb. ugyanolyan csapat asszony; ezúttal már nem a tegnapi kofasereg, hanem főleg polgárasszonyok, mind az új hit hívei. Az egyszerűbbek letelepedtek a fűre. Az egyik nagy lelkesedéssel tárgyalta a tegnapi vásáron történt hitbéli disputát, kelően színezve a szénior dicsőségét.

— Tudnak a deákjaink! — kiáltoztak és dicsérték a tógástábort.

— Csak az Isten óvna meg őket a bajtól!

— Mit?! Megállják azok a sarat; nem kell azokat védeni.

Egy asszony sóhajtott.

— Csak ezek a jezsoviták ne volnának a világon. Borzasztó okosak ezek a jezsoviták; meg aztán van is nekik ráérő idejük praktikálni. Amit ezek akarnak, az meg is lesz.

— Az ám — szólt fölénnyel az egyik asszony. Mindez igaz volna, ha nem volna itt nekünk a vén Csécsy. Higyjék el, van annak a vén embernek annyi esze, hogy kifizet vele száz jezsovitát.

Ezt mindenki helyeselte. Fellelkesült erre az asszony. Titokzatos képet vágott vágott, úgy súgta

— Én deákoktól hallottam; ma is megesküszöm rá, hogy a vén Csécsynek ... tudománya van.

— Nem igaz, lehetetlen — tiltakozott egy másik nő. — Hiszen igazhitű, becsületes ember.

Az előbbi vállat vont.

— Igaz hit, nem igaz hit, én tudom, amit tudok. Volt itt vagy tíz évvel ez előtt egy öreg deák, aki még az iskola kassai bujdosásában a vén ember keze alatt tanult. Ez mesélt nekem, a labanc Nigrelliről, aki nagy embere volt a vén

Csécsynek és ennek az unszolására a város alatt egy szép rétet adományozott a skólának. Örült Csécsy a rétnak nagyon. De rövidesen kiderült, hogy nem volt ebből az iskloának semmi haszna, mert a hagyovai tótok hetivásárkor mindig keresztül hajtottak rajta. Akkor egy hetivásáron felállt Csécsy egy kőre és koprédikálta a tótoknak, hogy ő holnaptól kezdve kötés alá veti a rétet és aki a saját javát akarja, arra rá ne hajtasson. Csak röhögtek a tótok hallván a beszédet. De bezzeg abba hagyták mikor legközelebb újra ráhajtottak a rétre. Mert megállott ám minden szekér, és se té se tova a lovak. Ezt a kassai árusok mind bizonyíthatják, mert elémentek a szekereknek, de együtt se tudtak csinálni semmit. Mikor aztán javában veszkődnek, odamegy a vén Csécsy és megdorgálta ... nem a tótokat, hanem a lovakat. A lovak pedig mind ránéztek. Végül azt mondta:

Ha nincs esze a tótnak,
Legyen helyette a lónak.

Ezt hallván az állatok leeresztették a fejüket a földre. Akkor ezt mondta még nekik:

Én titeket tótok lova leáristállak
Délebédi kondításig el se bocsátlak.

Azzal hazament a vén ember. A lovak meg leáristálva ott álltak tovább, mint a cövek. Hanem tudják, amikor a levesest húzták, úgy szétszaladtak a lovak az első kondításra, hogy csak úgy porzott utánuk a szekér. Jó lovak voltak azok továbbra is, de de Kassába be nem mentek az Istennek se. Hanem egyszer, mikor a vén Csécsy Eperjesen volt a rokonánál, akkor mind bementek. Na most csak azt kérdezem, lehet-e ilyet csinálni olyannak, akinek nincs tudománya.

(Folyt. köv.)

BETŰREJTVÉNYEK.

(Egyenkint 2 pont.)

Princesz.

Odorfer Magdolna

ZÖLDÉSZ

Nagy Károly

Jankó Miklós

SZIKLA RÖS

Szántóföld.

Odorfer Magdolna

BALATON
SZÁ

D
D
D

Teltamondás

Bánky Zoltán

ROHAM

Pontversenyünk állása: Andreics Etus 36, Barna Imre 16, Bánky Zoltán 88, Becskő Zsuzsanna 62, Boros László 18, Bruckner József 90, Csáky Csaba 2, Farkas János 18, Fazekas László 20, Filippinyi János 84, Forster Miklós 26, Gulyás Mihály 10, Gyeney György 82, Jankó Miklós 34, Jekisa Ervin 16, Kozma Márta 40, Lackner Sándor 34, Lakos György 40, Marschalkó Gyula 90, Mohos Olga 17, Odorfer Magda 90, Pamer Eleonora 18, Pataky Lenke 92, Sándor Judit 93, Schäfer Henrik 17, Simon Margit 18, Szokolay Sándor 18, Varga Horváth József 18, Vánkos József 18, Vitéz Lóránt 18.

Múlt számunk rejtvényeinek megfejtéséért könyvjutalmat nyert: Jankó Miklós V. o. t. Budapest IX. Ranolder-u. 30, Pataky Lenke VI. o. t. Békéscsaba Lorántffy leánygimn.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Gyeney Gy. A rejtvényért te nyertél könyvet. A napokban megkapod. — A pályázat nyertesei. Akik pályázatainkon nyertek, igazolják egy levélben a szerkesztőségnek, hogy előfizetői a lapnak. Utána megkapják a nyert jutalmat. — A. F., Nagykanizsa. Ezek a versek még nem váltak be. Mindegyikben van jó részlet, de egészükben nem megfelelőek. Az öt vers azonban azt mutatja, hogy van benned tehetség, tehát csak írd tovább, ügyelj a ritmusra, nézz meg minden sort, nem köznapi, prózai-e. Küldj máskor is. — Legrégibb emlékeim. Kedves hang és meleg érzés van ebben

a kis írásban, de még nem tudja az írója elválasztani a lényegest a kevésbbé fontostól. Ha a szerkesztés titkát is ellesi, jó dolgokat fogunk kapni. Mindig szívesen olvassuk el az írásait. — H. D., Sopron. Határozottan jó érzéked van a versíráshoz. Gondolataid is vannak, csak igyekezz mindig a formára ügyelni. Két versedet (Mély bánatok... Találkozóra) közölni fogom, míhelyt a pályázatunkon jutalmazott versek megjelentek. — Lakos György. Most küldött versed kissé bőbeszédű s egy-két kifejezésében nem szerencsés. A márciusi számban megjelenik. — Forster Miklós, Debrecen. A rejtvényekre vonatkozólag neked is, másoknak is üzenem, hogy a megfejtéseket később is elfogadom. Azonban minden hónap elsejéig kérem őket, hogy a pontszámot pontosan ki tudjam mutatni. A diákbölcsességek jók, de légy szíves megírni nekem, honnét vetted őket. Addig nem közölhetem. — Tilda vár. Verseid nem felelnek meg nekünk. Sok a nagy szó és kevés a mondanivaló bennük. S mindezek felül még ez a zabolátlan forma. A „szabadverselés” csak nagy költőknek való. — Hóvirág. Nagyon szép tőled, hogy írni próbálsz. Olvasgass sokat és ha eszedbe jut valami, írd le. Ez a munkád elég sikerült, de még nem lehet közölni, Remélem azonban, hogy írsz még olyant is, amely megfelel az „Ifjú Évek”-nek.

ELŐZŐ SZÁMUNK REJTVÉNYEINEK MEGFEJTÉSE.

Keresztrejtvény.

A K I N E M H A L L G A T
 N E M E S I R E B E G J
 N L M E S Z E L I Y A
 A M I K É R D Ő N A M
 K É R D K I Ő M O R E
 V I H A R N L O V A G
 E A R Á N Y K O R A A
 N Ó T Á S I M O R A J
 N H O L Á Á Ő G R F Ő
 I A K A M S T E A L S
 E L E R E Z E T E I Z
 K Á L M Á N T T T S Z Ó
 E L L A B Ű N T E T É S T

Betűrejtvények.

1. Piroska.
2. Fogyókúra.
3. Nevelőné.
4. Maros.
5. Lakat.

BUDAPEST, 1939. FEBRUÁR.

XVII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM.

IFJÚ ÉVEK. Ifjúsági folyóirat.

Alapította Algöver Andor.

Főszerkesztő: Dr. Bánkúti Dezső. Felelős szerkesztő és kiadó: Dr. Rempert Elek.

Szerkesztő bizottság: Dr. H. Gaudy László, Bpest, Dr. Keken András, Hódmezővásárhely, Raskó Kálmán, Szarvas, Dr. Ruhmann Jenő, Sopron, Welszer Gyula, Nyiregyháza, Dr. Zelenka Margit, Bpest.

Szerkesztőség: Budapest, VII., Vilma királynő-út 19.

Kéziratok a felelős szerkesztő lakására, Bpest, VII., Damjanich-u. 28b, III. 22. küldendők

A kiadóhivatal vezetője: Ruzicska László, Budapest, XI., Váli-út 4. II. 2.

Postatakarékpénztári csekkszám: 26.111.

A lap megjelenik a tanév folyamán minden hónapban.

Előfizetési ára egy évre 4 pengő; egyes szám ára 50 fillér.